

ที่นี่ ข่าวสาร อบจ.

เป็นสื่อกลาง เป็นปากเสียง เคียงข้างคนศรีสะเกษ

ศรีสะเกษ

SISAKET PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2559

ตาคะจะ

ประวัติศาสตร์ที่ถูกซ่อนไป **ตำนาน**

ศรีพญาทเวศวาร

องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ขอเชิญเที่ยวงาน "เทศกาลดอกกล้าวนขาน สืบสานประเพณีสี่เผ่าไทยศรีสะเกษ" ประจำปี 2559 ระหว่างวันที่ 11-13 มีนาคม 2559 ณ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ศรีสะเกษ

นายกวีชิต ตัดอะไรอยู่..?

ปัจจุบัน อบจ. เราได้รับการตำหนิจากหลายภาคส่วนว่าเราไปทำหน้าที่ซ้ำซ้อนกับเทศบาล อบต. เขาก็เลยมองว่าไม่สมควรคงอยู่ ควรจะยุบไปแล้วจริงๆ แล้วถามว่า อบจ. มีความสำคัญไหม ต้องบอกว่ายังมีความสำคัญอยู่ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคอีสาน เพราะการดำเนินการโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ซึ่งอบต. ไม่สามารถดำเนินการได้ ก็ต้องร้องขอมาทางอบจ. ให้เข้าไปทำ บทบาทอบจ. เราก็จะเห็นเป็นรูปธรรมตรงนี้ ซึ่งแตกต่างจากจังหวัดที่มีความพร้อม มีความโดดเด่นเรื่องการท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรม เช่น แกวชลบุรี ระยอง แต่ละ อบต. และเทศบาลเขามีความพร้อม เมื่อเขามีความพร้อมทุกอย่าง อบจ. ก็เลยกลายเป็นส่วนเกิน แต่สำหรับบ้านเรานั้น ผมเชื่อว่าอย่างไรก็ตาม อบจ. ก็ยังจำเป็นและต้องมีอยู่เช่นเดิม

“ที่ผ่านมาก็ได้ปรึกษากันในสมาคมนายกอบจ. เราอยู่ว่าเราจะต้องทำอะไรที่แหวกแนวจากที่เคยทำมา คือไม่ต้องไปทำอะไรที่มันจะไปซ้ำซ้อนกับเขา อะไรที่ห้องที่เขาทำได้ก็ปล่อยให้เขาทำไป ซึ่งตรงนี้ก็ก็ได้เป็นการบ้านของ อบจ. ที่จะต้องมาคิดกันว่า เราต้องสร้างผลงานออกมาให้โดดเด่นให้เขารู้สึกว่ามันยังจำเป็นต้องมี อบจ. อยู่”

หากจะว่าไปแล้ว อบจ. มีมาตั้งแต่ยังไม่มี อบต. ดังนั้น อบจ. จึงมีหน้าที่ลงไปพัฒนา ถนนหนทางตามหมู่บ้านต่างๆ พออยู่มาวันหนึ่งเกิดหน่วยงาน อบต. ขึ้น แล้วมาทำงานครอบคลุมพื้นที่เดิมของ อบจ. ดังนั้น อบจ. จึงกลายเป็นส่วนเกินไปโดยปริยาย

เมื่อเกิดปัญหา จึงต้องหาทางแก้ไข ทาง อบจ. จึงจะเรียกประชุมบุคลากรทุกคน รวมทั้งครูโรงเรียนในสังกัด ที่มีอยู่ทั้งหมด พันกว่าคน โดยแบ่งกลุ่มย่อย ออก 4-5 กลุ่ม กลุ่มละ 300-400 คน ให้แต่ละกลุ่มไประดมความคิดเห็น ไม่ว่าจะป็นข้าราชการประจำ ครู เจ้าหน้าที่ ลูกจ้างพนักงานว่า “อยากเห็น อบจ. เราเป็นอย่างไร ไม่พอใจ อบจ. เรื่องอะไรบ้างในตอนนี” และใช้เวลาประมาณ 2-3 วัน อยู่ด้วยกันตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ นอกจากบุคลากรในสังกัดแล้ว ผมยังต้องการเชิญผู้มีความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องมาช่วยแนะแนวทาง ขอคำชี้แนะ นี่แหละคือเรื่องที่ผมกำลังคิดและอยากจะทำอยู่ในตอนนี้

อยากฝากไปถึงพี่น้องประชาชนว่า อบจ. ไม่ได้นิ่งเฉยเพราะเราคิดอยู่เสมอว่าจะทำอะไรให้เกิดประโยชน์กับจังหวัดศรีสะเกษของเราให้ได้มากที่สุด ถึงแม้ว่าผมจะเป็นฝ่ายการเมือง แต่ความคิดความหวังดีต่อจังหวัดเราก็ไม่ได้แพ้ข้าราชการประจำ ผมคิด วางแผนและทำงานหนักอยู่ตลอดเวลา เพราะศรีสะเกษก็คือบ้านเกิดเมืองนอนของผมเหมือนกัน

“ที่ผ่านมาก็ได้ปรึกษากันในสมาคมนายกอบจ. เราอยู่ว่าเราจะต้องทำอะไรที่แหวกแนวจากที่เคยทำมา คือไม่ต้องไปทำอะไรที่มันจะไปซ้ำซ้อนกับเขา อะไรที่เขาทำได้ก็ปล่อยให้เขาทำไป ซึ่งตรงนี้ก็ก็ได้เป็นการบ้านของ อบจ. ที่จะต้องมาคิดกันว่า เราต้องสร้างผลงานออกมาให้โดดเด่นให้เขารู้สึกว่ามันยังจำเป็นต้องมี อบจ. อยู่”

บทบรรณาธิการ

วีระ สุดสังข์

เมื่อสิบกว่าปีก่อน ผมเคยเขียนบทความเรื่อง การพัฒนา ศรีสะเกษ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและกีฬา เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดท่านหนึ่งว่า จุดขายสำคัญที่สุดของศรีสะเกษ คือ ต้นลำดวน เพราะเราอดมานักหนาแล้วว่า “ศรีสะเกษเขตต้นลำดวน”

บทความของผมไม่ได้หมายถึงการจัดงาน “แสง สี เสียง ศรีพุทธเฮศวร” ในเทศกาลดอกลำดวนบาน เพราะจะจัดงานอย่างไรก็ดูเหมือนว่า เราจะสู้งานช้างสุรินทร์ เข้าพรรษาอบลราชธานี บั้งไฟโยธธ และงานบุญพะแหวดร้อยเอ็ดไม่ได้ เพราะจังหวัดเหล่านี้โอบล้อมเราอยู่ทุกทิศ เว้นแต่ด้านทิศใต้ที่ติดกับเขตประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา

การจัดงาน แสง สี เสียง ศรีพุทธเฮศวรฯ จึงจำเป็นต้องจัดเพื่อแสดงความเป็นอัตลักษณ์ชาวศรีสะเกษ แต่การดึงดูดนักท่องเที่ยวมาชมงานค่อนข้างลำบาก เพราะการจัดงานนี้ยังไม่ขยับไม่โดดเด่นเทียบจังหวัดเคียงข้างเราได้

ผมมีความคิดว่า ในเมื่อจังหวัดศรีสะเกษ มีต้นลำดวนเป็นต้นไม้โดดเด่นประจำจังหวัด และเป็นทั้งสัญลักษณ์ของจังหวัด จึงควรมีต้นลำดวนอยู่ทุกพื้นที่ของจังหวัด นับแต่หน่วยงานราชการ สถานศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล สถานีตำรวจ โรงพยาบาล ฯลฯ ตลอดจนหน่วยงานประกอบการของเอกชน และทั้งสองข้างทางของถนนทุกสาย ไม่ว่าจะเป็นถนนทางหลวง ถนนทางหลวงชนบท ถนนในความรับผิดชอบของอบจ. ถนนในหมู่บ้านตามตรอกซอกซอยต่างๆ รอบรั้วบ้านของราษฎรอย่างน้อยสักต้นหนึ่ง

หากเป็นไปได้ดังที่ผมคิด ศรีสะเกษ จะไม่ใช่จังหวัดที่มีต้นลำดวนนับหมื่นต้น แต่จะมีต้นลำดวนทุกหนทุกแห่งนับล้านต้น เมื่อถึงเดือนมกราคม-มีนาคม ดอกลำดวนจะหอมกรุ่นทั้งจังหวัด จุดนี้เองจะเป็นแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาอนสุดกลิ่นบริสุทธิ์ของดอกลำดวน ชมการแสดงแสง สี เสียง ศรีพุทธเฮศวรฯ เยี่ยมชมแหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุ และวิถีชีวิตคนศรีสะเกษ นักท่องเที่ยวจะเห็นเมืองอุตสาหกรรมมาพักผ่อนหย่อนใจที่นี่ ส่วนวิธีดำเนินการนั้นคือ ทางเกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่เพาะกล้าต้นลำดวนแจกจ่ายแก่หน่วยงานทุกภาคส่วน ที่รับผิดชอบปลูกตลอดทั้งราษฎรที่ต้องการปลูก ยกตัวอย่างในเขตเทศบาล เทศบาลจะเป็นผู้รับผิดชอบปลูกและดูแลรักษา หากปลูกสองข้างถนน หากถนนสายนั้นผ่านเทศบาลใดหรือ อบต. ใด ก็จะเป็นผู้รับผิดชอบปลูกและดูแลรักษา นี่คือการแสดงความร่วมมือของทุกฝ่ายในฐานะคนจังหวัดศรีสะเกษ

บทความของผมอาจไม่ถึงมือท่านผู้ว่าราชการจังหวัดหรือถ้าถึงมือท่านอาจไม่มีเวลาเปิดอ่านเพราะงานอื่นๆ ล้นมืออยู่แล้ว และแล้วท่านก็ย้ายไปรับตำแหน่งใหม่ ผมเข้าใจดีว่า ผู้ว่าราชการฯ ถูกแต่งตั้งมาจากส่วนกลางและส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในจังหวัดของเรา จะหวังพึ่งท่านอย่างเดียวยังไม่ได้ เราต้องหันมาพึ่งตัวเอง พึ่งคนในจังหวัดของตัวเอง เพื่อพัฒนาจังหวัด แล้วจังหวัดของเราจะรุ่งเรืองในด้วยฝีมือของเราเอง

บทกวี

พ่อ...ผู้เข้มแข็ง

เป็นชาวภาคเหนือยืมหัวพ่อไว้หมื่น

หนักขยับยืนแกร่งกล้าท่าแดดฝน

หลังสู้ฟ้าหน้าสู้ดินมาบนดิน

กลัวเสียงตบรวงจากนาไปสู่าบ

มือทำต่อนร้อนจากเตาไฟพาเหล็ก

เสียงปึกปึกตีเหล็กแดงแรงอีกหลาย

เปลี่ยนรูปทรงตามสรรสร้างอย่างชำนาญ

เกิดเป็นงานดมขวานมีดีประณีตงาม

ความเป็นพ่อฉบับกวีได้รู้จัก

เป็นที่รักและศรัทธาบำเรองาม

เป็นที่พึ่งของใจใครใครได้ทุกยาม

หรือข้าพเจ้าถึงเป็นหล้าให้พักนอน

แม้ชีวิตผ่านทุกภัยมาหลายอย่าง

แต่แนวทางเดิมต่อที่พ่อสอน

คือเมตตาจุนเจือเอื้ออาทร

ให้สังวรยึดถือถือทำดี

วันที่พ่อเหนื่อยหนักขอพักพ่อน

สิ้นทุกขันธ์ยังดวงใจในศักดิ์ศรี

พ่อหลับตาปลดปล่อยห่วงดวงชีวิต

พักเสียที่หมดสิ้นบ่วงห่วงอันใด

สิ้นพ่อแล้วแต่รักนั้นยังพันผูก

กั๊วกายลูกคือเลือดพ่อที่เวียนไหล

พ่อคือรักเป็นหนึ่งเดียวในดวงใจ

สุดหาใดมาเทียบมิเปรียบปาน

บุญ ใต้ตึงถึงความดีที่พ่อสร้าง

ณ เป็นทางปฎิบัติให้ลูกหลาน

จำปา กลิ่นเหมือนความดีที่หอมบาน

ทอง ตั้งธารสู่สวรรค์ชั้นอมรินทร์...

อาทิตย์ บุชบงก์

10 กุมภาพันธ์ 2559

กองบรรณาธิการ

ประธานที่ปรึกษา : นายวิเชียร ไตรสรณกุล นายกอบจ. ศรีสะเกษ **ที่ปรึกษา :** นายมานะพันธ์ อังคสกุลเกียรติ รองนายกอบจ.

นายวิเชียร ธีระเลิศพานิชย์ รองนายกอบจ. นายอภิศักดิ์ แซ่จิ่ง รองนายกอบจ. นายวีระ ไตรสรณกุล ที่ปรึกษานายกอบจ. นายพรชัย มณีนิล

ที่ปรึกษานายกอบจ. พล.อ.วรพันธ์ วรศักดิ์โยธิน ที่ปรึกษานายกอบจ. นายนพดล ชำนาญคำ ปลัดอบจ. นายदनัย วัฒนปาณี รองปลัดอบจ.

นายปรีชา ศักดิ์วงษ์ รองปลัดอบจ. นายอดิศักดิ์ ทองจันทร์แก้ว รองปลัดอบจ. นางกมลลักษณ์ พุฒคำสิงห์ หัวหน้าสำนักปลัดอบจ.ศรีสะเกษ

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ นายทิวา รุ่งแก้ว ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ด้านการศึกษาฯ อบจ.ศรีสะเกษ นายวิทยา พันธุ์เพ็ง เลขาธิการสมาพันธ์สมาคม

ครูแห่งประเทศไทย **ที่ปรึกษากฎหมาย** นายประพันธ์ ดอกไม้ **บรรณาธิการบริหาร** นายวีระ สุดสังข์ **บรรณาธิการข่าว** นายมณูญ มุ่งชู

ผู้สื่อข่าว นายศตวรรษ บุตรจำปาวงศ์, **ออกแบบ/กราฟฟิคดีไซน์** น.ส.อังสุมาลิน ราชม

เจ้าของ : องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ 350 ม.3 ต.หนองไผ่ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ โทร.0-4581-4676 Fax : 0-4581-4677

ตากะจะ

ประวัติศาสตร์ที่ถูกซ่อนในตำนาน

พระยาไกรภักดี ศรีนครลำดวน (ตากะจะ)

อบจ. ศรีสะเกษกับปฐมบท : เทศกาลดอกลำดวนบาน

กว่า 3 ทศวรรษแล้ว สำหรับการจัดงาน "เทศกาลดอกลำดวนบาน สืบสานประเพณีสี่เผ่าไทยศรีสะเกษ" จะเรียกว่าเป็นงานประจำปีของจังหวัดศรีสะเกษ ก็คงว่าได้ งานจะจัดขึ้นในช่วงเดือนมีนาคมของทุกปี ซึ่งปีนี้**องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ**เป็นเจ้าภาพจัดงานปีแรก โดยจะจัดขึ้น**ระหว่างวันที่ 11-13 มีนาคม 2559** เพราะเป็นช่วงดอกลำดวนที่มีอยู่กว่า 50,000 ต้น บานสะพรั่งภายในสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ศรีสะเกษ ที่ได้ขึ้นชื่อว่าเป็นสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์แห่งแรกของประเทศไทยที่มีต้นลำดวนขึ้นอยู่ตามธรรมชาติ บนพื้นที่ 230 ไร่ อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ **วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ**

ต้นลำดวน เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงประมาณ 3-8 เมตร ใบเขียวเข้ม ผิวลำต้นเกลี้ยงไม่มีขน ใบเลี้ยงเดี่ยวออกเรียงสลับซ้ายขวา เป็นรูปรีโคนใบและปลายใบแหลมดอกจะเป็นดอกเดี่ยว ออกดอกตรงซอกใบปลายกิ่งห้อยไปด้านหลังใบ กลีบดอกสีเหลืองนวล ส่งกลิ่นหอมยามเย็น ดอกลำดวนนอกจากจะเป็นไม้ให้ร่มเงาแล้ว ยังมีสรรพคุณทางสมุนไพร โดยนำเอาเกสรดอกลำดวน ไข่ผสมกับสมุนไพรอื่น เป็นยาบำรุงหัวใจ บำรุงกำลัง บำรุงโลหิต ด้วยความที่ต้นลำดวนเป็นไม้ไม่ทิ้งใบ จึงมีใบเขียวช่อให้ร่มเงาตลอดปี ดุจดั่งผู้สูงอายุที่อยู่เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรให้ลูกหลาน อีกประการหนึ่งดอกลำดวนมีกลีบแข็ง กลิ่นหอมใบไม่ร่วงง่ายเหมือนดอกไม้หอมบางชนิด เปรียบเหมือนผู้สูงอายุที่คอยเป็นแบบอย่างในเรื่องความอดทนเข้มแข็งแต่อ่อนโยน และเชื่อว่าหากได้ดมดมกลิ่นหอมของดอกลำดวนประจำแล้วจะทำให้มีอายุยืนยาว ดังนั้นดอกลำดวนจึงได้เป็นสัญลักษณ์ของผู้สูงอายุของไทยรวมถึงในระดับสากลด้วย

ทุกปีที่ผ่านมา บรรยากาศของการจัดงานนอกจากจะมีกลิ่นหอมของดอกลำดวนตลบอบอวลไปทั่วสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์แล้ว ภายในงานยังมีการจัดแสดงและสาธิตกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ การสาธิตและจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองสี่เผ่าไทยศรีสะเกษ ซึ่งประกอบด้วย ลาว เขมร ส่วย (กวย, กวย) และเยอ เป็นเทศกาลที่ส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมพื้นเมือง ศึกษาวีถีชีวิต อัตลักษณ์ ของคนศรีสะเกษแต่ละชาติพันธุ์ที่มาอยู่ร่วมกันใน

ดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์แห่งนี้ นอกจากนี้ยังมีการจำหน่ายกล้าไม้ลำดวนและดอกไม้พันธุ์ไม้มงคลนานาชนิด การสาธิตและจำหน่ายหัตถกรรมพื้นเมืองศรีสะเกษ วัตถุประสงค์หลักของการจัดงานทุกปีเพื่อเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวจังหวัดศรีสะเกษ และยังเป็น การประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงและสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดศรีสะเกษให้เป็นที่รู้จักอีกด้วย

อลังการ แสง สี เสียง "ศิระราตรี ศรีพุกเศวร"

ภาคกลางคืนจะมี การแสดงแสง สี เสียง "ศิระราตรี ศรีพุกเศวร" ที่ยิ่งใหญ่ตระการตา หากชมเพื่อความบันเทิงรื่นรมย์ท่านจะเต็มอิมกับการแสดงแสงสีเสียงชุดนี้เป็นอย่างมาก เพราะเมื่อถึงบรรยากาศการแสดง ภายในงานจะถูกความมืดปกคลุม มีเพียงแสงตะเกียงที่ท่าจากขวดเป็นแสงส่องทางให้คนเดินเข้ามาภายในงานแล้วนั่งกินข้าวพาลงที่ประกอบด้วยเมนูพื้นบ้านแบบเรียบง่าย ภายใต้แสงสลัวๆ คล้ายกับว่าเรากำลังย้อนกลับไปอยู่ในยุคอดีต ช่วยเพิ่มอรรถรสในการชมการแสดงแสงสีเสียง "ศรีพุกเศวร" ตำนานอันยิ่งใหญ่เมื่อครั้งสมัยอาณาจักรขอมยังเรืองอำนาจในสมัยพระเจ้าสุริยวรมันที่ 1 แห่งพระราชอำนาจเข้ามาในอาณาจักรต่างๆอย่างกว้างขวางมีการสร้างปราสาทและเทวาลัยตามความเชื่อของลัทธิเทวราชา เพื่อถวายเป็นทิพยวิมานของเทพเจ้าบนโลกมนุษย์และเพื่อเป็นสุสานของกษัตริย์ขอมยามเสด็จสวรรคตตามหลักความเชื่อเมื่อครั้งโบราณกาล

ตำนานศรีพุกเศวรที่ถูกนำมาแสดงนั้นอ้างอิงตามจารึกพระวิหาร คือ **กัมมรเตงขัตติศรีขเรศวร** บทการแสดงเริ่มต้นขึ้นที่**ศรีสุกรรมากำแสดง** ได้รับพระราชทานเมืองวิเศษจาก**พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว** (พระเจ้าสุริยวรมันที่ 1) เมื่อปีมหาศักราช 959 หรือ พ.ศ. 1580 พร้อม กับพระราชทานชื่อเมืองให้ใหม่ว่า **กฤษเกษตร** ซึ่งศรีสุกรรมากำแสดงจึงมีมเหสีนามว่า **พระนางศรีเทวี** และมีบุตรวัยรุ่นแรกแย้มนามว่า**ไตรภพระ** (นางสาวภักทระ) ซึ่งเมื่อครองเมืองกฤษเกษตรแล้ว คราวหนึ่งได้ออกตรวจราชการและเที่ยวป่าเดินทางมาถึง**เมืองสดกอำพล** เมืองในอาณาจักรขอมแล้วได้ตั้งค่ายพักแรมข้าง

เรื่องเด่นจากปก

เรื่อง : บุญ บุญชู

ขอบคุณภาพ : www.chalaom.com

ศรีพุกทเศศวร

สระน้ำ จึงได้พบว่าน้ำในสระนั้นเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ ช่วยให้ผู้อบกินมีสุขภาพพลานามัยดี เวลานั้นได้รับข่าวว่าพระเจ้าสุริยวรมันที่ 1 ให้เข้าเฝ้าจึงไปเข้าเฝ้าพร้อมกับนำไตรภพบุตรีไปด้วยเพื่อจะถวายเป็นข้าบาทบริจาริกา แต่เมื่อพระเจ้าสุริยวรมัน ทรงทราบเรื่องสระน้ำศักดิ์สิทธิ์แล้ว ก็รู้สึกแปลกพระทัย จึงตรัสสั่งให้สร้างเทวาลัย โดยให้พราหมณาจารย์ทำพิธีอัญเชิญมหาเทพ (พระศิวะ) มาสถิต ณ ที่นั้น เพื่อให้ชาวเมืองสักการะบูชาบวงสรวงและให้ ไตรภพธิดา เป็นพระเทวีศรีกรุงเกษตรทำพิธีกรรมบวงสรวง ศรีพุกทเศศวรเทวรูปแห่ง **กัมมรเตงขัตตศรีพุกทเศศวร** หรือ **ปราสาทสระกำแพงใหญ่** ซึ่งปัจจุบันนี้อยู่ที่วัดสระกำแพงใหญ่ อ.อุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ

ประวัติคนคล้องช้างผู้สร้างเมืองศรีสะเกษถูกซ่อน ศรีพุกทเศศวร

แม้จะมีความพยายามที่จะเชื่อมโยงตำนานการสร้างศาสนสถานสร้างปราสาทและเทวาลัยตามความเชื่อของลัทธิเวทราชา เพื่อถวายเป็นที่พำนักวิมานของเทพเจ้าบนโลกมนุษย์และเพื่อเป็นสุสานของกษัตริย์ขอมยามเสด็จสวรรคต โดยใช้ตำนานการสร้าง กัมม-

รเตงขัตตศรีพุกทเศศวร (ปราสาทสระกำแพงใหญ่)เป็นส่วนเชื่อมโยงให้เห็นความเกี่ยวโยงว่าการแสดง ศรีพุกทเศศวรนี้คือประวัติศาสตร์ที่เป็นภาพใหญ่ของตำนานการสร้างเมืองศรีสะเกษ แต่ก็มีนักวิชาการท้องถิ่นหลายท่านตั้งคำถามว่าทำไมไม่เอาประวัติศาสตร์การสร้างเมืองศรีสะเกษโดยตรงมาใช้เขียนบทในการแสดง แต่กลับเอาตำนานที่กล่าวขานกันมานับพันปีมาแสดงแทน

อย่างเช่น **นายวีระ สุดสังข์** นักคิด นักเขียน ผู้ก่อตั้งกลุ่มวรรณกรรมลุ่มน้ำมูล ได้พูดถึงเรื่องนี้ไว้เช่นกันว่า ในฐานะที่ตนก็เป็นคนหนึ่งร่วมบันทึกประวัติศาสตร์ของจังหวัดศรีสะเกษ ตนรู้สึกว่าการนำเอาตำนานศรีพุกทเศศวรมาแสดงในงานนั้นมันไม่ถูกต้อง และก็พยายามที่จะแสดงความคิดเห็นมาตลอดว่า การแสดงศรีพุกทเศศวรนั้นไม่ได้เอาเรื่องประวัติศาสตร์การสร้างเมืองศรีสะเกษที่เป็นของจริงมาแสดงแต่กลับไปเอาตำนานเรื่องเล่า ไปเอานิทานมาแสดงในงานประวัติศาสตร์

เรื่องต้นจากปก (ต่อ)

“เรื่องราวของคนที่มาสร้างบ้านแปลงเมืองจริงๆก็มียุ่ ทำไม่ไม่เอามาแสดง ตรงนี้แหละที่ผมคิดว่าถ้าสามารถพลิกโฉมได้ก็อยากให้เราเปลี่ยนตรงนี้ หมายถึงว่าเราต้องแสดงตามประวัติศาสตร์ ไม่ใช่แสดงตามนิทาน เพราะตลอดมามันเป็นการแสดงตามนิทานปรัมปรา” นักเขียนรุ่นใหญ่แห่งลุ่มน้ำมูลแสดงความคิดเห็น

ขณะที่นักวิชาการท้องถิ่นอีกท่านคือ อ. อรุณศักดิ์ โอฆารส ข้าราชการครูบ้านนาญก็เสนอมุมมองหนึ่งที่น่าสนใจว่า ประวัติศาสตร์มันมีมิติทางกาลเวลา การจะนำมาแสดงก็ขึ้นอยู่กับว่าจะหยิบเอาเรื่องราวในสมัยของใคร ปี พ.ศ. ไດ แต่ชื่อเรื่องต้องสัมพันธ์กัน การแสดงแสงสีเสียงชุด กัมรเตงชัคต ศรี-พุกเทศวร มันเป็นตำนานการสร้างปราสาทสระกำแพงใหญ่ แต่หากจะพูดเรื่องตำนานการสร้างเมืองศรีสะเกษ ก็ต้องเป็นเรื่อง ตะกะจะ (พระยาไกรภักดี ศรีนครลำดวน) ซึ่งเรื่องนี้ตนก็ยอมรับว่าหนักใจมากเพราะมันเป็นเรื่องใหญ่ที่ต้องคุยกันให้ตกลงกัน

“โดยส่วนตัวมองว่าท้องถิ่นศรีสะเกษแห่งนี้ คนท้องถิ่นเองก็มีชุมชนและมีพัฒนาการมาก่อนแล้ว อยากเสนอแนวคิดต่อทีมงานว่าอยากให้เดินเรื่องโดยพื้นฐานชุมชนพุทธศาสนาดั้งเดิมที่เจริญรุ่งเรืองมาก่อนแล้ว ก่อนที่พระเจ้าสุริยวรมันจะแผ่อำนาจเข้ามาในอาณาจักรแถบนี้แล้วมาบูรณะปราสาทสระกำแพงใหญ่ ซึ่งการแสดงศรีพุกเทศวรจะเน้นพิธีพราหมณ์มากเกินไปจนไม่เห็นความรุ่งเรืองของพุทธศาสนาในยุคนั้นเลย” นายอรุณศักดิ์เสนอแนะ

จับตาความเปลี่ยนแปลงหลัง อบจ.ศรีสะเกษ เป็นเจ้าภาพจัดงานแรก

ในโอกาสที่ปี 2559 นี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ได้รับมอบหมายจาก นายยุทธนา วิริยะกิตติ ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ ให้เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดงาน “เทศกาลดอกกล้วยบาน สืบสานประเพณีสีเผ่าไทย” ท่ามกลางความกังวลของคณะผู้จัดงานที่เป็นปีแรก ซึ่งแน่นอนว่าความพร้อมต่างๆ อาจจะไม่สมบูรณ์แบบร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่อีกมุมหนึ่งหลายคนก็แอบลุ้นอยู่ว่ารูปแบบงานที่ อบจ. เป็นเจ้าภาพปีแรกนี้จะแปลกหูแปลกตา จากการจัดงานในรอบหลายสิบปีที่ผ่านมาหรือไม่ ขณะที่นักวิชาการท้องถิ่นเองก็อยากให้อบจ. ถือโอกาสนี้มาเริ่มต้นในเรื่องของการแสดงแสงสีเสียง ให้เป็นเรื่องราวของประวัติศาสตร์การก่อตั้งเมืองศรีสะเกษโดยตรงเลยดีไหม..?

นายวิชิต ไตรสรณกุล นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เปิดเผยว่า นี่ถือว่าเป็นงานใหญ่ของ อบจ. อีกงาน เพราะทุกปีที่ผ่านมาทางจังหวัดจะจัดการงานนี้เอง โดยทาง อบจ. แะไปร่วมงาน แต่มาปีนี้ทางจังหวัดมอบหมายให้อบจ. รับเป็นเจ้าภาพจัดงาน ถึงจะเหนื่อยหน่อยแต่ก็ต้องทำให้ออกมาดีที่สุด ในส่วนของการแสดงนั้น เรื่องราวประวัติศาสตร์และบทการแสดง เราคงไปเปลี่ยนอะไรเขาไม่ได้ เพราะเป็นประวัติศาสตร์ ตำนาน ที่นักวิชาการเรียบเรียงไว้เรียบร้อยแล้ว ถ้าเราไปเปลี่ยนก็เหมือนกับว่าเราไปพลิกประวัติศาสตร์ทั้งหมด ซึ่งไม่สามารถทำได้โดยพลการแน่นอน

“เรื่องประวัติศาสตร์ผมเข้าใจความรู้สึกดี หลายคนก็สะท้อนมาในทำนองเดียวกันนั่นเหมือนกัน แต่ว่าปีนี้เราเพิ่งมาเป็นเจ้าภาพปีแรก และก็ไม่ได้หมายความว่าเราเป็นอิสระจะทำอะไรตามใจได้ทุกอย่าง เพราะยังอยู่ในการควบคุมดูแลของจังหวัดอยู่ จะทำอะไรที่ออกนอกกลุ่มนอกทางและไปตัดสินใจโดยพลการไม่ได้ เพราะถ้าเราไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆเราจะทำงานไม่ได้เลย เว้นแต่เราเข้มแข็งแล้ว เราใช้บุคลากรของเราได้แล้วก็ว่าไปอย่าง แต่ภายในปีสองปีนี่เราคงจะเปลี่ยนแปลงอะไรไม่ได้” นายวิชิตกล่าวและว่า

ในเรื่องของนักแสดงก็คิดว่าควรจะมีนักแสดงอาชีพจริงๆ มาร่วมแสดงด้วย เพราะถ้าไม่ใช่มืออาชีพบางครั้งก็แสดงออกมาไม่สมจริงเหมือนมืออาชีพ เขา คือเมื่อคนซื้อบัตรเข้าไปชมก็อยากชมการแสดงที่มันสมจริงสมจัง นี่เป็นรูปแบบหนึ่งที่พยายามจะเปลี่ยน นอกจากนี้เรายังได้ไปศึกษาดูงานแสงสีเสียงที่อยุธยา มา ตรงนี้ก็คิดว่าน่าจะเปลี่ยนคือ จะใช้ชุดแสงสีเสียงชุดใหม่ จากเดิมที่เราใช้ซองวิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ แต่ปีนี้เราจะจ้างทีมงานมืออาชีพมาเลย นายกรีชิตเปิดเผยถึงการเตรียมงานให้ฟัง

นายอภิศักดิ์ แซ่จิ่ง รองนายก อบจ.ศรีสะเกษ ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักของการจัดงานครั้งนี้เปิดเผยว่า ในส่วนของบทการแสดง อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย กล่าวคือตำนานเดิมจริงๆ ศรีพุกเทศวร จะยังไม่มีเรื่องราวของ ตะกะจะ ไปคล้องช้าง แต่อาจจะด้วยความที่อยากจะทำให้มีช้างมาเข้าในฉากก็เลยเอาการแสดงคล้องช้างมาใส่ในเนื้อเรื่อง ซึ่งตำนานการสร้างวัดสระกำแพงใหญ่มั่นคนละยุค แต่ในเรื่องการแสดงที่ผ่านมาผูกเรื่องว่า

ตะกะจะไปดูเขากำลังสร้างตัวปราสาททั้งที่ยุคสมัยของตะกะจะแค่ประมาณ 200 กว่าปี แต่ตำนานการสร้างปราสาทสระกำแพงใหญ่มั่นพันกว่าปีมาแล้ว ก็เลยทำให้เกิดการทับซ้อนของช่วงเวลาทำให้คนดูงง จึงคิดว่าจะต้องแก้ไขบทนิดหน่อยว่า ตะกะจะคล้องช้างแล้วก็พาช้างไปดูปราสาทที่สร้างเสร็จแล้ว ไม่ใช่ไปดูตอนที่กำลังสร้าง คือจะแก้บทแค่ตรงส่วนนี้ บทอื่นๆ เราจะไม่เปลี่ยนแปลงอะไร เพราะหากไปเปลี่ยนบทมันจะกลายเป็นเรื่องใหญ่มาก

นอกจากนี้ รองอภิศักดิ์ ยังได้พูดถึงข้อจำกัดในการจัดงานปีแรกที่อบจ. เป็นเจ้าภาพว่า ต้องเข้าใจบริบทพื้นที่ในการจัดงานว่ามันค่อนข้างจำกัด คือเป็นสวนสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชแห่งแรกของประเทศไทยที่มีต้นดอกกล้วยบานจำนวน 5,000 ต้น การจัดงานจะต้องรักษาความสมบูรณ์ของพื้นที่ไว้ให้มากที่สุด นอกจากนี้สวนสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชยังมีสวนสัตว์ที่อยู่ใกล้ๆ การทำเสียงอีกทีก็ทริกโครมอาจจะเป็นการรบกวนสัตว์เหล่านั้นได้ก็เป็นข้อจำกัดหนึ่งที่จะละเลยไม่ได้

ในส่วนของบริษัทสปอนเซอร์ ก็พยายามออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ให้น่าสนใจ แต่เราก็มีข้อจำกัดด้านสถานที่จัดงาน ถ้าเราประชาสัมพันธ์ไปแล้วคนมาเยอะเกินไปสถานที่จัดงานก็รองรับเขาไม่ได้ เพราะสถานที่เรารับคนได้จริงๆคืนละไม่เกิน 1,200-1,500 คน มากกว่านั้นคงไม่ได้

“ถ้าผู้ชมเขามาแล้วเข้าชมงานไม่ได้เราเองที่จะเป็นคนโดนต่อว่า แต่ต่อไปหากการแสดงแสงสีเสียงตรงนั้นมันติดตลาดมีคนสนใจอยากมาชมเยอะเราก็คงจะย้ายสถานที่ไปแสดงที่อื่นแล้วปล่อยให้เดิมเป็นแลนด์มาร์คในการไปชมสวนดอกกล้วยบานอย่างเดียวแทนก็ว่าได้” รองอภิศักดิ์กล่าวถึงข้อจำกัดและแผนในการจัดงานในอนาคต

ความหลากหลายทางชาติพันธุ์กับการแสงจตุร่วม สงวนจุดต่าง

เป็นคำถามที่หลายคนก็คงสงสัยมานานว่า “งานเทศกาลดอกกล้วยบาน สืบสานประเพณีสีเผ่าไทย” ทำไม่จึงจำกัดชนกลุ่มหลักของศรีสะเกษอยู่แค่ 4 ชาติพันธุ์หรือสีเผ่าไทย นั่นคือกลุ่มชาติพันธุ์ ลาว, เขมร, ส่วย (กาย, กูย) และเยอ ความเห็นส่วนตัวผู้เขียนนั้นคงเป็นเพราะกลุ่มชนเหล่านี้ตั้งถิ่นฐานและอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นลักษณะหมู่บ้าน ชุมชนมีการแต่งงานหรือเลือกตั้งผู้นำอย่างเป็นทางการ มีภาษา ประเพณีศิลปวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษของตัวเองอย่างยาวนานและมีร่องรอยทางประวัติศาสตร์ที่เด่นชัดก่อนที่กลุ่มชาติพันธุ์อื่นจะอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ร่วมกันในลักษณะประชากรแฝงหรือชนกลุ่มน้อยในยุคที่ทางการประกาศเป็นจังหวัดศรีสะเกษช่วงต้นๆ

ชนกลุ่มน้อยที่วานี้รวมถึง กลุ่มชาวจีน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นจีนแต้จิ๋ว โดยกลุ่มแรกอพยพมาอยู่ที่ศรีสะเกษประมาณปี พ.ศ. 2460 เดินทางจาก จ. นครราชสีมา เป็นกองคาราวาน มีเกวียนเป็นพาหนะหลัก ส่วนหนึ่งล่องเรือมาตามลำน้ำมูล มาขึ้นฝั่งที่เมืองราชไศล แล้วเดินทางต่อด้วยเกวียนเข้ามายัง

ตัวเมืองศรีสะเกษ บางกลุ่มอาศัยช่วงน้ำหลากล่องเรือทวนน้ำห้วยสำราญไปขึ้นฝั่งที่บ้านพันทา และท่าทางเกวียน ต. โพธิ์ จึงเรียกบริเวณนั้นว่า “ท่าเรือ” มาจนถึงปัจจุบัน อาชีพของชาวจีนคือการค้าขายและจะถูกคนในพื้นที่เรียกว่า “เจ๊ก” และต่อมาคำว่า “เจ๊ก” ก็ได้กลายเป็นสรรพนามที่ใช้เรียกคนที่ประกอบอาชีพค้าขายไม่ว่าจะเป็นกลุ่มคนชาติพันธุ์ใดก็ตามหากมีหัวในทางการค้าขายจะถูกเรียกว่า “เจ๊ก” กันทั้งนั้น

ต่อมาเมื่อมีทางรถไฟ การเดินทางของชาวจีนก็สะดวกสบายยิ่งขึ้น นอกจากนี้กลุ่มคนจากชนชาติอื่นก็เริ่มเข้ามาอาศัยอยู่ในศรีสะเกษและเกิดความหลากหลายทางชาติพันธุ์มากขึ้นจากเดิมที่มีแค่ ลาว เขมร ส่วย (กูย, กวย) และเยอ ต่อมาก็มีคนไทยจากภาคต่างๆ เข้ามาคือ จีน เขก ฝรั่งเศส และแควหรือเวียดนาม ก็มาอาศัยอยู่ร่วมกันมานับจากนั้นเป็นต้นมา แต่ที่โดดเด่นและมีบทบาทสำคัญในยุคต่อมา คือกลุ่มชนชาวจีนที่เข้ามาทำมาค้าขายจนเจริญรุ่งเรืองร่ำรวยมั่งคั่งและมีบทบาทสำคัญโดยเฉพาะภาคธุรกิจและกระจายอยู่ตามภาคส่วนต่างๆ ของจังหวัดศรีสะเกษในปัจจุบัน หากนับห้วงเวลาแล้วก็ประมาณ 100 ปีที่ชาวจีนเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ พร้อมกับที่ศรีสะเกษจะถูกประกาศเป็นจังหวัดด้วยซ้ำ กล่าวคือกระทรวงมหาดไทย ได้มีประกาศให้เปลี่ยนชื่อเมืองทุกเมืองเป็นจังหวัด เมืองขุขันธ์ จึงเป็นจังหวัดขุขันธ์ และวันที่ 9 พ.ย. 2459 เปลี่ยนผู้ว่าราชการเมืองเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด

พ.ศ.2481 มีพระราชกฤษฎีกา เปลี่ยนชื่อจังหวัดขุขันธ์ เป็นจังหวัดศรีสะเกษ จึงมีการตั้งคำถามว่าการจัดการเทศกาลดอกกล้าดวนบาน ซึ่งถือว่าเป็นเทศกาลประจำปีของจังหวัดศรีสะเกษ ทำไมจึงให้ความสำคัญเฉพาะชนพื้นเมืองดั้งเดิมสี่เผ่าเท่านั้น ทั้งที่ชาวจีนและชนชาติอื่นก็มีประวัติศาสตร์ร่วมกันมายาวนานไม่น้อยเหมือนกัน

ต่อจากเรื่องนี้ นายกวีชิตกล่าวว่า ที่ผ่านมากลุ่มชาวจีนเขาก็มาร่วมอยู่แล้ว มาร่วมในนามสมาคมชาวจีน แต่เราก็จำเป็นต้องให้บทบาทเขาด้วยว่าที่เขาเข้ามาในงานนี้เขามาแบบไหน อย่างไร คือมาร่วมงานสี่เผ่าไทยซึ่งเป็นงานประจำปีของศรีสะเกษ แต่ไม่มีเผ่าเขาอยู่ด้วยมันก็ดูยังไม่พอใจ จินก็มิ แยกก็มีถ้าเราดึงเขาเข้ามาร่วมอย่างเป็นทางการมันก็น่าจะดีกว่าที่ผ่านๆมา

“ถ้าให้เขามาร่วมตรงนี้เป็นทางการชื่องานที่บอกว่า สี่เผ่าไทยก็ต้องเปลี่ยน ถามว่าเราสามารถเปลี่ยนแปลงตรงนี้ได้ไหม ก็สามารถทำได้ เพียงแต่ปีนี้เราขังจำเป็นต้องอาศัยทีมงานเดิมที่เขาทำมาก่อนหน้านี้อยู่ เพราะตอนนี้เรามีดมนไปหมด ไม่รู้จะจับต้นชนปลายอะไรก่อนหลัง ก็ต้องอาศัยทีมงานเก่าเขาก่อน” นายกวีชิตพูดถึงข้อจำกัดในเรื่องนี้

ด้าน นายวีระ สุดสังข์ กล่าวว่า อยากถือโอกาสเสนอตรงนี้เหมือนกันว่า ที่ผ่านมารเราเน้นอยู่แต่สี่เผ่า แต่ถ้าเราเสริมเผ่าอื่นเข้ามา ให้เขามีส่วนร่วม

มีบทบาทที่ชัดเจน ซึ่งรวมไปถึงบทละครแสงสีเสียงที่เราแสดงก็อยากจะให้เขา เข้ามาร่วมประวัติศาสตร์ตรงนี้ด้วยว่า บรรพบุรุษเขามาอยู่เมื่อไหร่ มาทำมาค้าขายอะไรบ้าง

“อยากเสนอว่าชื่องานน่าจะออกมาในทำนองว่า งานเทศกาลดอกกล้าดวนบานที่เป็นงานของชาวศรีสะเกษ ไม่ต้องไประบุว่าสี่เผ่าไทยอะไรก็ได้” นายวีระ กล่าว

เป็นเรื่องธรรมดาที่คนต่างเผ่าพันธุ์ หลากหลายเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมประเพณีที่มาอาศัยอยู่ร่วมกันก็จะเกิดการปะทะสังสรรค์กันทางความคิดทฤษฎี มีความขัดแย้งในเรื่องการบันทึกหลักฐานทางประวัติศาสตร์บ้าง แต่ความคิดที่หลากหลายเหล่านี้ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคในการดำรงอยู่ร่วมกันมาของคนศรีสะเกษ เพราะต่างฝ่ายล้วนแสวงหาจุดร่วมและ สงวนจุดต่างของตัวเองให้เหลือไว้แต่คำว่าพวกเราคือ “คนศรีสะเกษกันเอง” แต่นั่นก็พอแล้ว

ประวัติ

เส้นกันเขตแดน ปาดงเขตนี้มีฝูงสัตว์ป่าอุดมสมบูรณ์ ไชยช้างพัง ช้างพลาย ฝูงเก้งกวาง ละมั่งและโคแดง อยู่มากมายตามทุ่งหญ้าและราวป่า เหมาะกับการทำมาหาเลี้ยงชีพของชาวส่วยอย่างยิ่ง

ล.พ.ศ.2302 ปีเถาะ จุลศักราช 1181 ตรงกับสมัยแผ่นดินพระบรมราชาที่ 3 หรือพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยามรินทร์ (พระเจ้าเอกทัศ) กษัตริย์องค์สุดท้ายของกรุงศรีอยุธยา พระยาช้างเผือกของพระองค์ได้แตกออกจากโรงช้างต้นในกรุงศรีอยุธยา เดินทางมาทิศตะวันออกเฉียงเหนือ โปรดให้ทหารเอกคู่พระทัยสองพี่น้อง (เข้าใจว่าสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก พระนามเดิมทองด้วง และกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท พระนามเดิมบุญมา) คุมไพร่พล 30 นาย ออกติดตามผ่านมาแขวงพิมาย ทราบจากเจ้าเมืองพิมายว่า ในดงริมเขาพนมดงรักมีพวกส่วยช่านาญไชยการจับช้างเลี้ยงช้าง สองพี่น้องกับไพร่พล จึงได้ติดตามสองพี่น้องไปเชียงสีไปที่บ้านกุดหวาย (อำเภอรัตนบุรี) เชียงสีจึงได้พาสองพี่น้องและไพร่พลไปตามหาเชียงสง ที่บ้านเมืองสิง เชียงปุมที่บ้านเมืองที่ เชียงไชยที่บ้านกุดปะไท ตากะจะและเชียงขัน ที่บ้านโคกล่าดวน เชียงฆะที่บ้านอั้งจะปะนึ่ง (เขตอำเภอสังขะ) ทุกคนร่วมเดินทางติดตามพระยาช้างเผือก สองพี่น้องและหัวหน้าปาดงทั้งหมด ได้ติดตามล้อมจับพระยาช้างเผือกได้ที่บ้านหนองไขก ได้คืนมาและนำส่งถึงกรุงศรีอยุธยา ด้วยความดีความชอบในครั้งนี้สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสุริยามรินทร์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้หัวหน้าบ้านปาดงมีบรรดาศักดิ์ทั้งหมด ตากะจะหัวหน้าหมู่บ้านโคกล่าดวน ได้เป็นหลวงแก้วสุวรรณเชียงขันได้เป็นหลวงปราบอยู่กับตากะจะ

ต่อมาหัวหน้าหมู่บ้านปาดงทั้ง 5 ได้พากันไปเฝ้าสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ กรุงศรีอยุธยา โดยนำสิ่งของไปทูลเกล้าฯ ถวาย คือช้าง ม้า แกนสน ยางสน ปีกนก นกระมัด (นอแรด) งาช้าง ขี้ผึ้งน้ำผึ้ง เป็นการส่งส่วยตามพระราชประเพณี สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยามรินทร์ ทรงพิจารณาเห็นความดีความชอบเมื่อครั้งได้ช่วยเหลือจับพระยาช้างเผือก และเมื่อหัวหน้าหมู่บ้านได้นำสิ่งของไปทูลเกล้าฯ ถวาย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งบรรดาศักดิ์ให้หัวหน้าหมู่บ้านสูงขึ้นทุกคน

ก่อนสมัยกรุงศรีอยุธยา

ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดศรีสะเกษก่อนสมัยกรุงศรีอยุธยา ไม่ปรากฏหลักฐานแน่นอน มีการจดบันทึกไว้พอสังเขป ส่วนมากได้จากคำบอกเล่าของผู้สูงอายุเล่าต่อๆ กันมา เอาความแน่นอนไม่ได้นัก นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีสันนิษฐานว่า พื้นที่ภาคอีสานในปัจจุบันเคยเป็นที่อยู่อาศัยของพวกกะว้าและลาว มีแนวแคว้นอาณาจักรเขตกองเรียกว่า "อาณาจักรฟูนัน"

ประมาณปี พ.ศ.1100 พวกกะว้าที่เคยมีอำนาจปกครอง อาณาจักรฟูนันเสื่อมอำนาจลง ขอมเข้ามามีอำนาจแทนและตั้งอาณาจักรเจนละหรืออีสานประจัน พวกกะว้าถอยร่นไปทางเหนือ ปล่อยให้พื้นที่ภาคอีสานรกร้างว่างเปล่าเป็นจำนวนมากเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษและจังหวัดใกล้เคียงจึงถูกทิ้งให้เป็นที่รกร้างและเป็นป่าดง ขอมได้แบ่งการปกครองเป็น 3 ภาคโดยมีศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่ละโว้(ลพบุรี) พิมาย (นครราชสีมา)และสกลนคร มีฐานะเป็นเมืองประเทศราช ขึ้นตรงต่อศูนย์กลางการปกครองใหญ่ที่นครวัด

ในยุคที่ขอมเรืองอำนาจ ศรีสะเกษน่าจะเป็นดินแดนแห่งหนึ่งที่ขอมใช้เป็นเส้นทางไปมาระหว่างเมืองประเทศราชดังกล่าวแล้ว เพราะปรากฏโบราณสถานโบราณวัตถุของขอมซึ่งกรมศิลปากรสำรวจในจังหวัดศรีสะเกษเมื่อ พ.ศ. 2512 จำนวน 15 แห่ง ไม่รวมเขาพระวิหารซึ่งเป็นเทวสถานของขอมที่ยิ่งใหญ่แห่งหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีปราสาทหินสระกำแพงใหญ่สระกำแพงน้อย ปราสาทลุมพุก ปราสาทบ้านทามจาน (บ้านสมอ)ปราสาทเขย ปราสาทโดนตวล (ช่องตาเฒ่า อ.กันทรลักษณ์)สันนิษฐานว่าโบราณสถานเหล่านี้มีอายุประมาณ 1,000 ปีเศษมีอยู่ตามท้องที่อำเภอต่างๆ ของจังหวัดศรีสะเกษ ขอมคงสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่พักและประกอบพิธีทางศาสนาระหว่างเดินทางจาก นครวัด นครธมข้ามเทือกเขาพนมดงรักมาสู่ศูนย์กลางการปกครองภาคอีสานทั้ง 3 เมืองดังกล่าวแล้ว

เมื่อขอมเสื่อมอำนาจลง ไทยเริ่มมีอำนาจครอบครองดินแดนเหล่านี้ ขณะเดียวกันจังหวัดศรีสะเกษมีสภาพเป็นป่าดงอยู่ยาวนาน เพราะแม้แต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนกลางก็ได้บันทึกกล่าวถึงจังหวัดศรีสะเกษในเอกสารใด เพียงจะได้มีการบันทึกหลักฐานในพงศาวดารกล่าวถึงเมืองสุรินทร์ด้วย

กรุงศรีอยุธยา

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาอาณาจักรไทยกว้างขวางมาก มีชาวบ้านป่าซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อย (MINORITY TRIBE) อาศัยอยู่แถบเมืองอัตปือแสนแป แคว้นจำปาสักฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปัจจุบัน ชาวพวกนี้เรียกตัวเองว่า "ชา" ส่วย "กาย" หรือ "กวย" อยู่ในดินแดนของราชอาณาจักรไทย โดยสมบูรณ์ (เพิ่งเสียให้ฝรั่งเศสเมื่อ พ.ศ.2436หรือ ร.ศ.112) พวกนี้มีความรู้ความสามารถในการจับช้างป่ามาเลี้ยงไว้ใช้งาน ชาวส่วยหรือชาวกายได้อพยพย้ายที่เข้ามาหากินข้ามมาฝั่งขวาแม่น้ำโขง เนื่องจากชาวเมืองศรีสัตนาคนหุต (เวียงจันทน์) ได้เข้าไปตั้งถิ่นฐานแย่งที่หากิน

ในปี พ.ศ.2260 ชาวส่วยได้อพยพแยกออกเป็นหลายพวกด้วยกัน แต่ละพวกมีหัวหน้าควบคุมมา เช่น เชียงปุม เชียงสีเชียงสง ตากะจะและเชียงขัน เชียงฆะ เชียงไชย หัวหน้าแต่ละคนก็ได้หาสมัครพรรคพวกไปตั้งรกรากในที่ต่าง ๆ กัน เชียงปุม อยู่ที่บ้านที่ เชียงสีหรือตะกะอาม อยู่ที่รัตนบุรี เชียงสง อยู่บ้านเมืองสิง (อำเภอจอมพระ) เชียงฆะ อยู่ที่สังขะ เชียงไชย อยู่บ้านจารพัต (อำเภอศรีขรภูมิ) ส่วนตากะจะและเชียงขันอยู่บ้านปราสาทสี่เหลี่ยมดงลำดวน(บ้านดวนใหญ่ปัจจุบัน)

พวกส่วยเหล่านี้อยู่รวมกันเป็นชุมชนใหญ่ หาเลี้ยงชีพด้วยการเกษตรและหาของป่ามาบริโภคใช้สอย มีการไปมาหาสู่ติดต่อกันระหว่างพวกส่วยอยู่เสมอ มีสภาพภูมิประเทศติดต่อเขตกัมพูชา และมีเทือกเขาพนมดงรักเป็น

ศาสตร์ จังหวัดศรีสะเกษ

ในปี พ.ศ.2302 นี้เอง หลวงแก้วสุวรรณ(ตากะจะ) บ้านโคกล่าดวนได้บรรดาศักดิ์เป็นเป็นพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวนมีพระบรมราชโองการยกบ้านปราสาทสี่เหลี่ยมดงลำดวน ซึ่งเดิมเรียกว่า “เมืองศรีนครลำดวน” ขึ้นเป็นเมืองขุขันธ์แปลว่า “เมืองป่าดง” ให้พระยาไกรภักดีศรีนครลำดวนเป็นเจ้าของปกครอง

สมัยกรุงธนบุรี

เมื่อกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าในปี พ.ศ.2310 แล้ว สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีพระเจ้าตากสินมหาราช ได้ทรงกอบกู้อิสรภาพและทรงตั้งกรุงธนบุรีเป็นราชธานี พ.ศ. 2321 ปีจอ จุลศักราช 1140 กรุงศรีสัตนาคนหุต (เวียงจันทน์) เป็นกบฏต่อไทย สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีได้โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช) กับเจ้าพระยาสุรสีห์เป็นแม่ทัพยกขึ้นไปทางเมืองพิมายแม่ทัพสั่งให้เจ้าเมืองพิมายแต่งข้าหลวงออกมาเกณฑ์กำลังเมืองประทายสมันต์ (จังหวัดสุรินทร์) เมืองสังขะ เมืองขุขันธ์ เมืองรัตนบุรี เป็นทัพยกยกไปตีเมืองเวียงจันทน์ เมืองจำปาศักดิ์ ได้ชัยชนะยอมขึ้นต่อไทยทั้งสองเมือง กองทัพไทยเข้าเมืองเวียงจันทน์ ได้อัญเชิญพระแก้วมรกต และพระบางพร้อมคัมภีร์ตำราพิชัยสงครามไปขอยืมมาคืนแก่กรุงธนบุรีในการศึกครั้งนี้เมื่อเดินทางกลับ หลวงปราบ(เชียงใหม่) ทหารเอกในกองทัพ ได้หญิงม่ายชาวลาวคนหนึ่งกลับมาเป็นภรรยา มีบุตรชายติดตามมาด้วยชื่อว่าบุญจันทน์

พ.ศ.2324 เมืองเขมรเกิดจลาจล สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกกับพระยาสุรสีห์ได้รับพระบรมราชโองการให้เป็นแม่ทัพยกกองทัพไปปราบจลาจลครั้งนี้ โดยเกณฑ์กำลังของเมืองปะทายสมันต์ เมืองขุขันธ์ และเมืองสังขะ สมทบกับกองทัพหลวงออกไปปราบปรามกองทัพไทยยกไปตีเมืองเสียมราฐ กำแพงสวาย บรรทายเพชร บรรทายมาศ และเมืองรุ่งตำแย(ลำปาง) เมืองเหล่านี้ยอมแพ้ ขอขึ้นเป็นขอบขันฑ์-สีมา เสร็จแล้วยกทัพกลับกรุงธนบุรี

เมื่อเสร็จสงครามเวียงจันทน์ และเมืองเขมรแล้ว ได้ปูนบำเหน็จให้แก่เจ้าเมืองปะทายสมันต์ เมืองขุขันธ์ และเมืองสังขะ เลื่อนบรรดาศักดิ์ให้เป็นพระยาให้พระยาทั้งสามเมือง เจ้าเมืองขุขันธ์ได้บรรดาศักดิ์ใหม่ จากพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน เป็นพระยาขุขันธ์ภักดี ในปีเดียวกันนั้นเอง พระยาขุขันธ์ภักดี(ตากะจะ) ถึงแก่อนิจกรรมจึงโปรดให้หลวงปราบ (เชียงใหม่) ขึ้นเป็นพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน เจ้าเมืองขุขันธ์ต่อมาเมืองขุขันธ์ที่บ้านปราสาทสี่เหลี่ยมดงลำดวนกันดารน้ำ พระยาไกรภักดีฯ จึงอพยพเมืองย้ายมาอยู่บ้านแตระ (แตระ)ตำบลห้วยเหนือ ที่ตั้งอำเภอขุขันธ์ในปัจจุบัน สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ล พ.ศ.2325 ปีชวด จุลศักราช 1144 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เสด็จเสด็จถวัลราชสมบัติ

พระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน(เชียงใหม่) ได้บรรดาศักดิ์ เป็นพระยาขุขันธ์ภักดี ได้มีใบบอกกราบบังคมทูลขอตั้งข้าหลวงจันทน์ เป็นพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน ผู้ช่วยเจ้าเมือง อยู่มาวันหนึ่ง พระยาขุขันธ์ภักดี เพลอเรียกพระยาไกรภักดีฯ(บุญจันทร์) ว่า “ลูกเขลย” พระยาไกรภักดีจึงโกรธและผูกพระยาบาทภายหลังมีพ่อค้าญวน 30 คน มาซื้อโคกระบือที่เมืองขุขันธ์ พระยาขุขันธ์ภักดีอ่านนายความสะดวกและจัดที่พักให้ญวนตลอดจนให้ไพร่นำทางไปช่องโพน ให้พวกญวนนำโค กระบือไปยังเมืองพนมเปญได้สะดวกพระยาไกรภักดีฯ (บุญจันทร์) ได้กล่าวโทษมายังกรุงเทพฯ และโปรดเกล้าฯ ให้เรียกตัวพระยาขุขันธ์ไปลงโทษและจำคุกไว้ที่กรุงเทพฯ แล้วโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งพระยาไกรภักดีฯ(บุญจันทร์) เป็นเจ้าเมืองขุขันธ์แทน

ในปี พ.ศ.2325 นี้ พระภักดีภูธรสงคราม(อุน) ปลัดเมืองขุขันธ์ กราบบังคมทูลขอแยกจากขุขันธ์ไปตั้งที่บ้านโนนสามขาจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านโนนสามขาขึ้นเป็นเมือง “ศรีสะเกษ” ต่อมาปี พ.ศ. 2328 ได้ย้ายเมืองศรีสะเกษจากบ้านโนนสามขา มาตั้ง ณ บ้านพันทาเจียงอีอยู่ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษทุกวันนี้

พ.ศ.2342 มีโปรดเกล้าฯ ให้เกณฑ์กำลังเมืองสุรินทร์ เมืองขุขันธ์ เมืองสังขะ เมืองละ 100 รวม 300 ยกทัพไปตีพม่าซึ่งยกมาตั้งในเขตนครเข็ญใหม่ กองทัพไทยมีทันไปถึง กองทัพพม่าก็ถอยกลับ จึงโปรดเกล้าฯ ให้กองทัพไทยยกกลับ

พ.ศ.2350 ทรงพระราชดำริว่า เมืองสุรินทร์ เมืองสังขะ และเมืองขุขันธ์ เป็นเมืองเคยตามเสด็จพระราชดำเนินในการพระราชสงครามหลายครั้งมีความชอบมาก จึงโปรดเกล้าฯ ให้ทั้ง 3 เมือง ขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ มีอำนาจชำระคดีได้เอง ไม่ต้องขึ้นต่อเมืองพิมายเหมือนแต่ก่อน

พ.ศ.2369 รัชสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เจ้าอนุวงศ์ เมืองเวียงจันทน์แต่งตั้งให้เจ้าอนุราช(สีถาน) กับเจ้าราชวงศ์เมืองเวียงจันทน์ คุมกองทัพยกเข้าตีเมืองรายทางเข้ามาจนถึงเมืองนครราชสีมา ฝ่ายทางเมืองจำปาศักดิ์ เจ้านครจำปาศักดิ์(เจ้าโย) เกณฑ์กำลังยกทัพมาตีเมืองขุขันธ์จับพระไกรภักดีศรีนครลำดวน (บุญจันทร์) เจ้าเมืองขุขันธ์กับพระภักดีภูธรสงคราม (มานะ) ปลัดเมืองกับพระแก้วมนตรี(ทศ)ยกกระบัตรกับกรมการได้ ฆ่าตายทั้งหมด เจ้าเมืองสังขะ และเมืองสุรินทร์หนีได้ทัน กองทัพจำปาศักดิ์ ตั้งค่ายอยู่ที่บ้านส้มป่อย แขวงเมืองขุขันธ์ค่ายหนึ่ง และค่ายอื่น ๆ สี่ค่าย กวาดต้อนครอบครัวไทยเขมรไปเมืองจำปาศักดิ์ จากนั้นมาเมืองขุขันธ์ ไม่มีข้าราชการปกครอง โปรดเกล้าฯ ให้พระยาสังขะ ไปเป็นพระยาไกรภักดีศรีนครลำดวนเจ้าเมือง ให้พระไชยเป็นพระภักดีภูธรสงครามปลัดเมือง ให้พระสะเทือน (นวน) เป็นพระแก้วมนตรียกกระบัตรเมือง ให้ท้ายหล้า บุตรพระยาขุขันธ์(เชียงใหม่) เป็นมหาดไทยช่วยกันรักษาเมืองขุขันธ์ต่อไป จากนั้นมาได้มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเจ้าเมืองและนามเจ้าเมืองหลายครั้ง

พ.ศ.2426 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระยาขุขันธ์(ปัญญา) เจ้าเมืองกับพระปลัด(จันลี) ได้นำช้างพังสีประหลาดหนึ่งเชือกลงมาน้อมเกล้าฯ ถวายที่กรุงเทพฯ

พ.ศ.2433 มีสารตราโปรดเกล้าฯ ให้เมืองศรีสะเกษ(ชื่อเดิม) ไปอยู่ในบังคับบัญชาของข้าหลวงใหญ่ได้โปรดให้หลวงจ่านยุทกิจ(อิม)กับขุนไฟไทยพิทักษ์(เกลื่อน) เป็นข้าหลวงเมืองศรีสะเกษ

พ.ศ.2435 โปรดเกล้าฯ ให้จัดรูปการปกครองแบบมณฑลเมืองศรีสะเกษขึ้นอยู่กับมณฑลอุบลราชธานี

พ.ศ.2445 เปลี่ยนชื่อมณฑลอุบลราชธานีเป็น มณฑลอุบลราชธานี 3 เมืองคือ อุบลราชธานี ขุขันธ์ และสุรินทร์ ไม่ปรากฏชื่อเมืองศรีสะเกษสันนิษฐานว่าเมืองศรีสะเกษถูกยุบลงเป็นอำเภอขึ้นกับเมืองขุขันธ์ซึ่งเป็นเมืองเก่ามาแต่เดิม

พ.ศ.2447 ย้ายที่ตั้งเมืองขุขันธ์ (ซึ่งอยู่ที่บ้านแตระ ตำบลห้วยเหนืออำเภอขุขันธ์ในปัจจุบัน) มาอยู่ที่ตำบลเมืองเก่า(ปัจจุบันคือตำบลเมืองเหนือในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษในปัจจุบัน) และยังคงใช้ชื่อ “เมืองขุขันธ์” ยุบเมืองขุขันธ์เดิมเป็นอำเภอห้วยเหนือ(อำเภอขุขันธ์ในปัจจุบัน)

พ.ศ.2459 กระทรวงมหาดไทย มีประกาศให้เปลี่ยนชื่อเมืองทุกเมืองเป็นจังหวัด เมืองขุขันธ์จึงเป็นจังหวัดขุขันธ์ เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2459 เปลี่ยนผู้ว่าราชการเมืองเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด

พ.ศ.2481 มีพระราชกฤษฎีกา เปลี่ยนชื่อจังหวัดขุขันธ์ เป็นจังหวัดศรีสะเกษ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

หนังสือ งานวันดอกลำดวนบาน 17-18 มีนาคม 2532

ครั้งที่พิมพ์ : พิมพ์ครั้งที่ 3 ปีที่พิมพ์: กุมภาพันธ์ 2532

ผู้จัดพิมพ์: สำนักงานจังหวัดศรีสะเกษและศูนย์วัฒนธรรม

จังหวัดศรีสะเกษ โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย

ภาพ : จากอินเทอร์เน็ต

เกร็ดประวัติศาสตร์

ประวัติ พระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน (ตากะจะ) คนคล้องช้างผู้สร้างเมืองขุขันธ์

พระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน เดิมชื่อว่า ตากะจะ หรือตาไกร เป็นหัวหน้าชาวเขมรป่าดงบ้านปราสาทสี่เหลี่ยมโคกลำดวน ปี พุทธศักราช ๒๓๐๒ ในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าเอกทัศแห่งกรุงศรีอยุธยา พญาข้างเผือกมณฑลแตกโรหนี่เข้าป่า ไปรวมอยู่กับโขลงช้างป่าในเทือกเขาพนมดงเร็ก ตากะจะหรือตาไกร และเชียงขัน พร้อมด้วยหัวหน้าชาวเขมรป่าดง รับอาสาตามจับพญาข้างเผือกได้และตามคณะนำส่งถึงกรุงศรีอยุธยา ด้วยความชอบในครั้งนี้จึงโปรดเกล้าฯ พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้ ตากะจะหรือตาไกร เป็นหลวงแก้วสุวรรณ ตำแหน่งหัวหน้านายกองปกครองหมู่บ้าน

ปีพุทธศักราช ๒๓๐๖ หลวงแก้วสุวรรณนำเครื่องบรรณาการถวายพระเจ้าอยู่หัว ณ กรุงศรีอยุธยา ความชอบครั้งนี้ได้โปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะบ้านปราสาทสี่เหลี่ยมโคกลำดวนขึ้นเป็น “เมืองขุขันธ์” โปรดเกล้าฯ เลื่อนบรรดาศักดิ์ให้หลวงแก้วสุวรรณเป็นพระไกรภักดีศรีนครลำดวน เจ้าเมืองขุขันธ์

ปีพุทธศักราช ๒๓๑๙-๒๓๒๐ สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี โปรดเกล้าฯ มีรับสั่งให้ **พระยาจักรี (ทองด้วง)** ไปทำศึกปราบกบฏกับเวียงจันทน์ พระไกรภักดีศรีนครลำดวน (ตากะจะ) และ “หลวงปราบ” ได้เกณฑ์กำลังไปช่วยรบอย่างเข้มแข็ง จนได้รับชัยชนะทุกครั้งมีความชอบจึงได้โปรดเกล้าฯ เลื่อนบรรดาศักดิ์เป็น “พระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน” นับได้ว่าเป็นบรรพบุรุษผู้สร้างเมืองขุขันธ์ เป็นต้นตระกูลเจ้าเมืองขุขันธ์และได้ถึงแก่อนิจกรรมในปี พุทธศักราช ๒๓๒๑

ปีพุทธศักราช ๒๕๔๗ นายกฤษ ริงลิเสนา ณ อยุธยา นายอำเภอขุขันธ์ นายกเทศมนตรีตำบลห้วยเหนือ และนายกองค้การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในอำเภอขุขันธ์ พร้อมด้วยประชาชนชาวขุขันธ์ทุกหมู่เหล่า ด้วยความเห็นชอบและสนับสนุนงบประมาณของทางราชการจาก นายถนอม สงเสริม ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ ได้พร้อมใจกันดำเนินการก่อสร้างอนุสาวรีย์เจ้าเมืองขุขันธ์ขึ้นโดยได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ เวลา ๑๐.๑๙ น. สร้างเสร็จเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

**ข้อมูล : สภาวัฒนธรรม อำเภอขุขันธ์
ภาพจาก : อินเทอร์เน็ต**

กลุ่มชาติพันธุ์ ใน ศรีสเกษ

จังหวัดศรีสะเกษ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2550: 2 อ้างถึง จักรพันธ์ โสมะเกษตริน ,2552 : 27) ตั้งอยู่ในเขตภาคอีสานตอนใต้ซึ่งเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของประเทศไทย เดิมเป็นป่าดงที่ตกทีบมีความอุดมสมบูรณ์มาก มีแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย อาทิ แม่น้ำมูล แม่น้ำสาขาอีกหลายสาขา มีหนอง บึง มากมายมี ปลาชุกชุม มีสัตว์ป่าแทบทุกชนิดอาศัยอยู่ เหมาะสำหรับการตั้งถิ่นฐาน อิทธิพลของวัฒนธรรมที่แพร่เข้ามาครอบงำท้องถิ่น เนื่องจากประเทศไทยตั้งอยู่ระหว่างประเทศใหญ่ที่เป็นปีกแผ่นมานาน ซึ่งได้แก่ อินเดียและจีน วัฒนธรรมของประเทศทั้งสองจึงแพร่เข้ามาประเทศไทย คนไทยจึงยอมรับเอาวัฒนธรรมอินเดียและจีนมาใช้ในการดำเนินชีวิต เช่นศาสนาพราหมณ์ ศาสนาพุทธ ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองบริหารประเทศ สถาปัตยกรรม อาหารการกิน ต่อมาในระยะหลังๆ วัฒนธรรมตะวันตกได้แพร่เข้ามาครอบงำท้องถิ่น นับวันแต่จะมากขึ้น จนวัฒนธรรมท้องถิ่นจริงๆ แทบจะไม่มีให้เห็น ในสังคมเมืองไม่สามารถแยกได้ว่าประชาชนมีวิถีชีวิตแบบใด เพราะวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีความเชื่อแบบดั้งเดิมได้ถูกกลืนหายไปตามกาลเวลา จะมีให้เห็นก็เฉพาะในชนบทที่ห่างไกลความเจริญบางแห่ง บางหมู่บ้านเท่านั้น ชาติพันธุ์ของมนุษย์ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น แม้ว่าวัฒนธรรมของชนชาติอื่นจะแพร่เข้ามามากมายเพียงใด แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะครอบงำความเชื่อเก่าๆ ของชนในท้องถิ่นได้ทั้งหมด ภาษาขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นก็ยังไม่สูญสิ้นไปเลยทีเดียว ถ้าวิถีชีวิตในสังคมนั้นยังไม่ถูกทำลายไป ชาวศรีสะเกษ ส่วนใหญ่ยังเป็นชาวชนบท ตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นบ้านใหญ่ๆ ในแต่ละหมู่บ้านประกอบด้วยบ้านหลายหลังคาเรือน ยังคงทำไร่ทำนา ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์อยู่เช่นเดิม

จังหวัดศรีสะเกษ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2550: 12 อ้างถึง จักรพันธ์ โสมะเกษตริน ,2552 : 29) เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายของชนเผ่าต่างๆ จึงถูกเรียกขานกันอีกชื่อหนึ่งว่า "ดินแดนสี่เผ่าไทย" หลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้กล่าวถึงชนเผ่าพื้นเมืองดั้งเดิมในพื้นที่อีสานใต้ชื่อ ชาวกูย หรือ ส่วย เป็นบรรพบุรุษดั้งเดิมของชาวศรีสะเกษ อาศัยตามลำน้ำโขงเข้ามาสู่พื้นที่อีสานตอนใต้ ทางแก่งสะพือและแก่งอำเภอลำเจ็ดยักษ์ แยกย้ายกันไปตั้งบ้านเรือน ที่อำเภอเมืองศรีสะเกษ อำเภอห้วยทับทัน อำเภอน้ำเกลี้ยง อำเภอศรีรัตนะ ในปัจจุบัน

ดินแดนที่ตั้งศรีสะเกษปัจจุบัน ได้รับอิทธิพลจากเขมรโบราณ แผ่ขยายอิทธิพลทางวัฒนธรรมและการเมืองการปกครองเข้ามาสู่แถบอีสานตอนล่าง ในสมัยของพระเจ้าสุริยวงศาที่ 1 กลืนกลายชนพื้นเมืองดั้งเดิม เช่น กูยหรือส่วย เกิดเป็นชุมชนวัฒนธรรมเขมร ดังปรากฏหลักฐานในรูปของโบราณสถาน โบราณวัตถุที่กระจายทั่วไปในเขตจังหวัด เป็นที่มาของคำขวัญจังหวัด "ศรีสะเกษ แดนปราสาทขอม" และตราประจำจังหวัดที่เป็นรูปปราสาทขอมโบราณ นอกจากชาวส่วยและเขมรในศรีสะเกษ ยังมีชาวเยอ ซึ่งสันนิษฐานว่าอพยพมาจากตอนใต้ของลาว แถบเมืองอัตปือแสนปางและนครจำปาศักดิ์ ล่องเรือมาตามแม่น้ำโขง และแม่น้ำมูล แยกกันไปตั้งถิ่นฐานทั้งที่บริเวณบ้านขม้น บ้านโนนเกต บ้านโพนคือ อำเภอเมือง บ้านเมืองคง อำเภอราษีไศล และบ้านปราสาทเยอ อำเภอไพรบึง ในปัจจุบัน ส่วนชาวลาว เป็นกลุ่มที่อพยพเข้ามาจากนครจำปาศักดิ์และนครเวียงจันทน์ ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 21 โดยเข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณพื้นที่อำเภอเมืองศรีสะเกษ กันทรารมย์ บึงบูรพ์ ชาวลาวมีวิถีชีวิตวัฒนธรรมยึดมั่นในพระพุทธศาสนา และวิถีการผลิตที่แตกต่างจากชาวพื้นเมืองเดิม เมื่อเข้ามาตั้งถิ่นฐานเป็นที่แน่นอน จึงได้แผ่ขยายความเจริญทางพระพุทธศาสนาอย่างรวดเร็วเข้าไปในกลุ่มชนพื้นเมืองเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบวชเรียนของพระสงฆ์นั้น มีอิทธิพลในการเผยแผ่ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภาษา อย่างยิ่ง จนเกิดการผสมกลมกลืนเป็นจุดร่วมวัฒนธรรม แต่ขณะเดียวกัน แต่ละกลุ่มชนก็ยังคงรักษารูปแบบ เนื้อหาเฉพาะเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนตนเองไว้ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บ่งบอกถึงความแตกต่าง และคล้ายคลึงของกลุ่มชนที่อยู่ร่วมกันในพื้นที่เดียวกันอย่างกลมกลืนของ ศรีสะเกษ

จังหวัดศรีสะเกษมีอารยธรรมของชาติพันธุ์ต่างๆ มากมาย ที่ยังยืนยงและมีหลักฐานเด่นชัดมีอยู่ 4 ชาติพันธุ์ด้วยกัน ประกอบไปด้วยชาติพันธุ์ ส่วย เขมร ลาว และเยอ ซึ่งสามารถนำเสนอข้อมูลของชาติพันธุ์ในอดีต และประวัติความเป็นมาของสี่ชาติพันธุ์ได้ดังนี้ การพัฒนาของชาติพันธุ์ในอดีต (คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ , 2542 : 24-36) จังหวัดศรีสะเกษนับได้ว่าเป็นบริเวณที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งในเรื่อง พัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือในด้านตำแหน่งและ สภาพแวดล้อมของภูมิศาสตร์ ศรีสะเกษอยู่ในบริเวณที่เรียกว่า ลุ่มแม่น้ำมูล-ชีตอนล่าง (Lower Mun-Chi basin) เพราะเป็นบริเวณที่แม่น้ำมูลและแม่น้ำชีใกล้จะไหลมาบรรจบกัน

ในพื้นที่บริเวณดังกล่าวนี้ นักโบราณคดีเรียกที่ราบลุ่มในเขตอำเภอราษีไศล จังหวัด ศรีสะเกษว่า ที่ราบลุ่มราษีไศล ชุมชนโบราณที่พบมักเป็นเนินดินที่มีทั้งคูน้ำล้อมรอบและไม่มีคูน้ำล้อม กระจายอยู่ทั่วไป แสดงให้เห็นการอยู่อาศัยของผู้คนมาหลายยุคหลายสมัย ยิ่งกว่านั้นบางชุมชนก็พบเครื่องมือหินขัดและบางชุมชนก็เป็นแหล่งทำเกลือ ชุมชนที่มีอายุเก่าแก่กว่าแหล่งอื่นๆ ในบริเวณนี้ได้แก่ บ้านโนนสูง ตำบลหนองแค บ้านดอนเกลือ ตำบลตุ้ บ้านคูสระ ตำบลไฟ และบ้านโพนแบง บ้านบึงหมอก เป็นต้น ที่บ้านดอนเกลือนั้น นอกจากมีคูน้ำล้อมรอบแล้วก็มีการทำเกลือและถลุงเหล็กด้วย นับว่าชุมชนก่อนประวัติศาสตร์ของศรีสะเกษคือชุมชนในยุคเหล็ก ประมาณ ๒,๕๐๐-๑,๕๐๐ ปีมาแล้ว

ชุมชนขนาดใหญ่ที่มีอายุในสมัยทวารวดีและสมัยขอม ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๘ ลงมาก็คือ ชุมชนที่มีคูน้ำล้อมรอบสองชั้น มีการปั้นภาชนะดินเผา และมีเสมาหินที่มีอายุรวมสมัยทวารวดีและมีซากปราสาทหินกระจายอยู่จำนวนมาก ทั่วเขตพื้นที่ที่ แสดงให้เห็นอิทธิพลขอมที่มีต่อชุมชนใน ศรีสะเกษ

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าบรรดาชุมชนในเขตทุ่งราษีไศลของศรีสะเกษนั้น มีการพัฒนาการของบ้านเมืองในยุคแรกเริ่มประวัติศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นในลุ่มน้ำ มูล-ชี การเติมโตและการขยายตัวของประชากรน่าจะพัฒนาขึ้นในที่ราบลุ่มแม่น้ำมูล-ชี ตอนล่าง ซึ่งมีทุ่งราษีไศลเป็นส่วนหนึ่งก่อนแล้วจึงขยายตัวไปทางเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือเข้าสู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำ โขงที่มีเขตการคมนาคมติดต่อกับบ้านเมืองนอกภูมิภาคอื่นที่ไกลออกไปทั้งในเขต พื้นที่ประเทศลาว ญวน และเขมร

อ้างอิงข้อมูล

- จักรพันธ์ โสมะเกษตริน. (2552). การศึกษาและการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือในจังหวัด ศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ. (2542). หนังสือเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดศรีสะเกษ: กรุงเทพฯ.

กวย : ชาติพันธุ์โลกไม่ลับ

ขวัญชิด ไพฑูริ์กระสังข์

โลกและความเจริญทางด้านวัตถุพัฒนาและก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว แต่จิตใจคนเรากลับก้าวหลัง ความช่วยเหลือเอื้ออาทร การแบ่งปัน เริ่มถูกกลืนหายไปกับการงาน แต่สังคมในชนบทไม่ได้เป็นเช่นนั้นเสมอไปเพราะ เพื่อนบ้าน มีผักแบ่งผัก มีปลาแบ่งปลา เป็นรูปแบบที่ใจต่อใจ จนกลายเป็นวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยน ที่ลูกหลานต่างก็ก็เรียนรู้และจดจำและทำตาม ภาพความน่ารักของเหล่านี้ก็ยังมีให้เห็นในเขตชนบทที่เทคโนโลยียังไม่เข้ามาไม่มากนัก

ชุมชนชาวกวย, กวย ตำบลโพธิ์กระสังข์ อำเภอบุณฑล จังหวัดศรีสะเกษ เป็นอีกหนึ่งตำบลที่มีชาวกวยอยู่เกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยเรียกตัวเองว่า "กวย-วอ-แธ" กล่าวคือ มีอาชีพทำการเกษตรเป็นหลัก อันได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง พืช ผัก เป็นต้น ปัจจุบันนี้ชุมชนชาวกวยไม่ได้ใช้ทุ่งนาเพียงทำนาเท่านั้น เพราะมีพืชเศรษฐกิจที่อ้างกันว่าสร้างรายได้เป็นอย่างดีนั่นก็คือ "มันสำปะหลัง" และใช้ระยะเวลาในการปลูกน้อย ในช่วงหลังฤดูการเก็บเกี่ยวข้าวทุ่งนาจึงกลายเป็นแปลงมันที่สวนนาแปลงใดที่ไม่ได้ปลูกมันก็จะถูกเตี๊ยก ยึดพื้นที่ในการใช้ประโยชน์คือความสนุกสนานตามวิถีของเขา

"กอนกะแนน, กอนกานแนหรือกอนแนน" เป็นการเรียกเด็กๆ ของชาวกวย ปีใหม่เพิ่งผ่านไปไม่กี่วัน ก็มาถึงวันที่เด็กๆ ทั่วประเทศไทยรอคอย รวมถึงกอนแนนชาวกวยเหล่านี้ด้วย นั่นคือ 'วันเด็กแห่งชาติ' แม้เด็กๆชาวกวยจะอยู่ห่างไกลแถบชายแดนก็มีความต้องการที่ไม่แตกต่างจากเด็กในเมืองหลวงเท่าใดนัก "ขนม อาหารอร่อยๆ ของขวัญและการละเล่นต่างๆ ที่พวกเขาต่างก็รอคอย"

ตอน

"กอนแนน พูสร้างสี่สนับและรอยยิ้ม"

วันเสาร์สัปดาห์ที่สองของเดือนมกราคม คือวันของพวกเขา แต่ทว่า หลายหน่วยงานที่พวกเขาอาศัยจำเรียน กลับกำหนดจัดในวันราชการให้กับพวกเขา นั่นไม่ใช่เรื่องสำคัญอะไร วันไหนๆ ก็ได้พวกเขาไม่มีสิทธิเรียกร้องอยู่แล้ว ขอเพียงจัดให้พวกเขาได้สนุกสนานก็พอ บางพื้นที่ที่จัดงาก็มีผู้บริจาคสมทบการจัดงาน มีขนมกุบกรอบ ขนมปัง ตักตาและน้ำอัดลมมากมายมามอบให้ แต่บางพื้นที่เด็กก็บ่นว่า การจัดงานได้ขนมกันคนละไม่กี่ห่อเอง และในวันเด็กแห่งชาติจริงๆก็มาถึง (เสาร์สัปดาห์ที่สองของมกราคม) เรากลับพบเห็นเด็กๆตามหมู่บ้านนากะสอบปุ๋ยที่ไม่ได้ใช้แล้วมาเล่นโดยการนำตัวเองเข้าไปในกระสอบแล้วกระโดดเป็นกบแข่งกัน 2-3 คู่ โดยไม่มีกรรมการตัดสินอะไร บ้างก็เห็นเด็กๆสนุกสนานกันในงานบุญในชุมชน แต่ที่สำคัญเราได้เห็นทุ่งนาที่เคยเหลือทิ้งอรัมไปด้วยข้าวเมื่อ 4-5 เดือนก่อนตอนนี้กลายเป็นสนามฟุตบอลของพวกเขาไปเสียแล้ว ต่อซึ่งข้าวถูกเหยียบย่ำจากฝีเท้าของนักเตะจนกลายเป็นเพียงเศษฟางนุ่มๆในสนาม เส้นเขตสนามถูกจัดด้วยคันแทนหา มีกิ่งไม้ยูคาเล็บตีสขนาดเท่าหัวแม่มือสูงประมาณ 2 เมตรปักไว้ห่างกันประมาณ 2 เมตรเป็นสัญลักษณ์ให้รู้ว่านี่คือประตู รองเท้าหนังกับลูกฟุตบอลไร้ยี่ห้อ ที่มีนักเตะข้างละอาจจะไม่เท่ากัน มีเอฟเฟคเป็นฝุ่นตามติดกลุ่มนักเตะเป็นระยะๆที่พวกเขาแก่งแย่งกัน

วันไหนๆ ก็ไม่แตกต่างสำหรับพวกเขาที่นี่ เพราะทุกเย็นคือการได้เรียนรู้ลงสนามจริงในอีกรูปแบบหนึ่งของพวกเขา เด็กบางคนไปช่วยผู้ปกครองวางเหยื่อดักหนู บางคนก็ช่วยงานที่บ้าน แต่ทั้งหมดล้วนแล้วเป็นการเรียนรู้และสร้างรอยยิ้มให้กับโลก ทำให้โลกน่าอยู่ในรูปแบบชุมชนชาวกวยที่โลกไม่ลืมได้ไม่น้อยเลย

บทความพิเศษ

วิทยา พันธุ์เพ็ญ เลขาธิการสมาพันธ์สมาคมครูแห่งประเทศไทย

สาเหตุการตั้งครุสภา

สาเหตุที่ตั้งครุสภา นายทวี บุญยเกษตร ได้เขียนลงในหนังสือพิมพ์วิทยุจากรัฐบาล (ปี พ.ศ. 2488) ได้ดำริให้มีพระราชบัญญัติครูขึ้น ก็ด้วยได้พิจารณาเห็นว่า การศึกษาของชาติเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของประเทศ เพราะเป็นเครื่องวัดความเจริญและยังเห็นว่าการศึกษาของประเทศยังเดินล้ำสมัยอยู่มาก เพราะจำนวนพลเมืองที่มีความรู้ และอ่านออกเขียนได้ก็ยังมีเปอร์เซ็นต์ต่ำอยู่มาก นับแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา

การศึกษาของประเทศไทยยังอยู่ในสภาพที่ล้าลุดคลุกคลาน มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขไม่หยุดหย่อน การศึกษาของชาติยิ่งแก้ไขบ่อยเท่าใด ก็ยิ่งทำความอลงและความสะดวกไม่แน่นอนมาสู่เยาวชนของชาติมากขึ้นเท่านั้น รัฐบาลจึงคิดที่จะปรับปรุงการศึกษาของชาติให้เป็นไปอย่างถาวร แต่เนื่องจากเป็นระหว่างสมัยสงครามจึงยังไม่สามารถที่จะปรับปรุงได้ ประกอบทั้งยังมีสิ่งที่เป็นอุปสรรคอื่นที่จะต้องปรับโดยรีบด่วนก่อน และสิ่งนั้นก็คือครู

คุณภาพการศึกษาของชาติหาได้อยู่ที่มีโครงการดีเท่าที่นั้นไม่ แต่เราต้องมีครูดีด้วย คือต้องได้ครูที่มีความสามารถที่จะสอนเด็กทั้งในด้านวิชาการและในทางอบรมจิตใจ ซึ่งประการหลังนี้ถือว่าสำคัญที่สุด นอกจากนั้นครูยังต้องรักอาชีพและฝึกฝนในวิชาชีพของตน ไม่ใช่สอนเพื่อให้แล้วไปวันหนึ่งๆ และครูที่มีคุณสมบัติดังกล่าวนี้หาได้ยากในสังคมปัจจุบัน และยิ่งกว่านั้นคือหลายคนลาออกจากการเป็นครู เพราะเงินเดือนน้อย

เนื่องจากจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาออกมาแล้วรับราชการพร้อมกัน มีความรู้เท่ากัน แต่เงินเดือนกลับได้ไม่เท่ากัน เพราะผู้ที่รับราชการอยู่ในกระทรวงอื่นจะได้รับตำแหน่งและอัตราเงินเดือนสูงกว่าผู้ที่สมัครเป็นครู

ด้วยเหตุนี้รัฐบาลครั้งกระนั้นจึงเสนอร่างพระราชบัญญัติครูพุทธศักราช 2488 ไปยังสภาผู้แทนราษฎร และได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว

ครุสภาตามพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 มีหลักการสำคัญ 3 ประการคือ เป็นสภาที่ปรึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อช่วยฐานะครูและเพื่อให้ครูปกครองครู ซึ่งครุสภาได้ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ด้วยดีตลอดมา และมีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับจนเกิดผลดีต่อผู้ประกอบวิชาชีพครู

ต่อมาเมื่อมีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้น ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 53 ว่าให้มีองค์การวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา และมาตรา 73 บัญญัติว่าให้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติครูพุทธศักราช 2488 จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 มิถุนายน 2546

สำหรับเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 คือ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา เป็นผู้มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของชาติ จึงต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะอย่างสูงในการประกอบวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งมีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง จึงจำเป็นต้องตรากฎหมายนี้

เสียงชาวบ้าน

“ผลงานของ อบจ.ศรีสะเกษ โดยภาพรวมก็ดี ถนนหนทางดี ผมเป็น ส.อบต. เห็นแล้วว่างบประมาณโครงสร้างของ อบต. มีไม่มาก แต่ได้งบจาก อบจ.ศรีสะเกษมาเสริม ทำให้ได้งานมากขึ้น ประชาชนพอใจมากขึ้น ได้จาก อบจ.ศรีสะเกษทุกปี อย่างน้อย 2 โครงการ ส่วนงานอื่นๆก็ได้รับการสนับสนุน อย่างเช่นงานลุ่มน้ำห้วยทับทัน งานวัฒนธรรมประเพณี”

สัมภาษณ์พิเศษ

วิธี: สุตสังข์

เจริญขวัญ แพร่ทอง บลาฮาส

มุมมอง : เด็กไทยกับเด็กอเมริกัน

เจริญขวัญ แพร่ทอง บลาฮาส สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีจากคณะศิลปศาสตร์ ธรรมศาสตร์และปริญญาโทด้านสิ่งแวดล้อม มหิดล ปัจจุบันอาศัยอยู่ในรัฐอินเดียนา สหรัฐอเมริกา โดยดำรงตำแหน่งรองประธาน บริษัทพ็อร์และประชาสัมพันธ์ Ugly Dog Media และเป็นคอลัมน์นิสต์ให้นิตยสารและหนังสือพิมพ์หลายฉบับเช่น แนวหน้าออนไลน์ นิตยสาร Real Parenting นิตยสาร Secret และช่วยตนพ็อดเก็ตบุ๊ก ในโอกาสที่คุณเจริญขวัญ กลับประเทศไทยเมื่อไม่นานมานี้ จึงได้มีโอกาสทักทายและสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษา

การจัดการเรียนการสอนของไทยกับประเทศอเมริกา คุณเห็นว่าแตกต่างกันอย่างไร?

ระบบการเรียนการสอนของไทยและอเมริกันนั้นมีความแตกต่างกันมาก แต่คงเปรียบเทียบไม่ได้ว่าระบบไหนดีกว่ากัน เพราะทั้งสองประเทศมีความแตกต่างโดยพื้นฐานวัฒนธรรมที่หล่อหลอมให้ผู้คนในชาติมีกรอบความคิดที่แตกต่าง โดยส่วนตัวแล้วไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา แต่ด้วยความที่อาศัยอยู่ในอเมริกา จึงขอตอบเฉพาะในส่วนที่ตนเองพอรู้มาบ้างเล็กน้อย นักเรียนไทยส่วนใหญ่ถูกปลูกฝังให้เรียนแบบท่องจำ ถูกสอนให้ทำตามในหนังสือและกฎระเบียบตลอดเวลา จนไม่กล้าออกนอกกรอบ ดังนั้นความคิดจึงอาจจะยังไม่เปิดกว้างเท่าที่ควร เพราะความคิดติดอยู่ในกรอบ ส่วนในอเมริกัน

มักจะมีคำกล่าวที่ว่า "Thinking outside the box" เพื่อให้คิดไกลออกไปจากกฎเกณฑ์ทั้งหลาย แม้อาจารย์ผู้สอนให้เรียนแบบท่องจำบ้าง แต่เป็นส่วนน้อย ที่เหลืออาจารย์จะให้ไปค้นคว้าเอาเองตามห้องสมุดหรือตามอินเทอร์เน็ตเพื่อทำรายงานแล้วออกมาพูดหน้าห้องอธิบายให้เพื่อนฟัง ถ้าเทียบกันระหว่างนักเรียนไทยกับนักเรียนอเมริกัน คงต้องบอกว่านักเรียนไทยแม่นตำรามากกว่านักเรียนอเมริกันมาก แต่ถ้าถามเรื่องความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาแล้ว นักเรียนไทยแพ้นักเรียนอเมริกัน เพราะการเรียนที่ให้คิดเองทำเองมาตั้งแต่เด็กทำให้เกิดความมั่นใจ ความคิดสร้างสรรค์และไหวพริบในการแก้ปัญหา

ครูอเมริกันจะไม่เน้นการท่องจำจากตำรามากเท่าครูไทย เพราะมีแนวคิดที่ว่าถ้าจะต้องใช้ข้อมูลจริงๆ ก็ไปเปิดตำราดูที่หลังก็ได้ เด็กอเมริกันเลยรู้สึกไม่ละอายนักเพราะไม่ได้ถูกสอนให้จำ แต่ถูกสอนให้ค้นคว้าเป็น จากนั้นก็ไปต่อยอดสร้างสรรค์กันเอง บรรยากาศการศึกษาในห้องเรียนแบบอเมริกันบังคับให้นักศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นโต้เถียงเพื่อแสดงจุดยืนของตนเอง มีส่วนร่วมในการสนทนาและนำเสนองานของตน โดยยึดหลักที่ว่ายิ่งโต้เถียงทางความคิดยิ่งแตกหน่อต่อผลทางวิชาการ ในขณะที่การศึกษาบ้านเรานั้นทำให้มีความรู้ก็จริง แต่ไม่ทำให้เกิดปัญญา

นอกจากรูปแบบการเรียนเพื่อสอบผ่านแต่เพียงอย่างเดียว ความรู้ที่ได้จึงเป็น short term memory หรือการท่องตามตำราแม้ว่ามีส่วนดีบางประการ แต่ก็ทำให้ขาดความคิดสร้างสรรค์ และไม่กล้าคิดนอกกรอบ คนไทยจึงต้องเป็นผู้ตามอยู่รำไป การสอบเข้ามหาวิทยาลัยในอเมริกาจะใช้ข้อสอบ ACT และ SAT เป็นตัววัด ซึ่งข้อสอบ GAT-PAT ของไทยไม่สามารถนำมาเทียบได้เลย หลังจากเรียนจบมัธยมและตัดสินใจว่าจะเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัย เด็กอเมริกันจะเลือกมหาวิทยาลัยจาก

คะแนน ACT-SAT ที่ได้แล้วค่อยเลือกคณะ ทำให้มีอิสระในการเลือกเรียน เพื่อจบไปทำงานในสิ่งที่ใจรัก แต่สำหรับนักเรียนไทยแล้วต้องเลือกคณะที่หาเงินได้เยอะๆ หรือตามใจพ่อแม่ก่อนเป็นอันดับแรก

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ระหว่างเด็กไทยกับเด็กอเมริกา แตกต่างกันอย่างไรบ้าง?

เด็กไทยชินกับการเรียนการสอนแบบ "ท่องจำ" ภารเปลี่ยนแนวการเรียนการสอนแบบให้เด็กมีจินตนาการกล้าที่จะ "คิด วิเคราะห์ แยกแยะ" จะดีกว่า จะได้เรียนรู้การคิดนอกกรอบบ้าง การที่เด็กไทยมีลักษณะเช่นนี้ อาจจะมีส่วนมาจากวัฒนธรรมไทยที่อบรมว่าห้ามเถียงผู้ใหญ่ ทำให้ปิดกั้นความคิดส่วนที่อยากโต้แย้งของเด็กไทยจนสุดท้ายกลายมาเป็นกรอบขวางกั้นจินตนาการ

ในขณะที่เด็กอเมริกันถูกสอนอีกแบบหนึ่งคือ ถูกสอนให้กล้าคิดกล้าแสดงออกมากกว่าคนไทย เพราะครอบครัวและสังคมปลูกฝังมาแบบนั้น โดยเฉพาะให้กล้าถามและเรียกร้องต่อสังคมเพื่อรักษาสิทธิของตัวเอง โดยไม่ละเมิดสิทธิของคนอื่น ในห้องเรียนจึงมักจะเห็นเด็กอเมริกันถามตอบในห้องเรียนอยู่ตลอดเวลา ซึ่งแตกต่างจากนักเรียนไทย ที่สำคัญ บรรยากาศที่ก่อให้เกิดการถามตอบในห้องเรียนเพราะค่านิยมแบบอเมริกันที่บูชา "คนเก่ง" การตอบคำถามในห้องเรียนคือการแสดงความเก่งและความฉลาดทางหนึ่ง ส่วนการลุกขึ้นโต้ตอบของนักเรียนไทยอาจจะถูกทำให้มองว่า "ก้าวร้าว" และไม่เคารพผู้ใหญ่

แม้ว่าเด็กไทยยุคใหม่เริ่มกล้าคิดและกล้าทำมากขึ้น แต่น่าเสียดายที่เป็นในการแสดงออกอีกรูปแบบหนึ่งที่ไม่ใช่ทางการศึกษาหาความรู้ แต่เป็นไปในลักษณะการแสดงออกเพื่ออวดหรือแข่งขันกันทางวัตถุนิยมมากกว่า การแสดงออกในเรื่องของการเคารพสิทธิของแต่ละบุคคลหรือปกป้องสิทธิของตนเอง

การศึกษาของไทยในสายตาคุณ, คุณมีความหวังเกี่ยวกับอนาคตอย่างไรบ้าง?

คงจะโทษระบบการศึกษาอย่างเดียวไม่ได้เพราะดูเหมือนว่าเป็นปัญหาที่ไม่มีวันแก้ไขได้เลยไม่ว่าจะรัฐบาลหรือกฤษฎีกา ตรีบาใดที่ประเทศเรายังไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนภายในประเทศ มีปัจจัยมากมายที่มีผลต่อการเรียนรู้ของคนไทย เริ่มตั้งแต่พื้นฐานการอบรมตั้งแต่สถาบันครอบครัว หากครอบครัวไม่สอนให้เด็กรักการอ่าน เมื่อเติบโตขึ้นเด็กก็คงไม่รักการอ่านและการใฝ่รู้ ซึ่งนิสัยรักการอ่านนี้แหละคือปัจจัยสำคัญในการต่อยอดพัฒนาความรู้ให้คนในชาติ บุคคลากรในสถาบันการศึกษาควรปรับตัวให้เข้ากับสภาวะการสอนสมัยใหม่ ให้เด็กๆ สามารถคิดเองได้โดยไม่ต้องท่องจำ หรือเชื่อแต่คำครูผู้สอน ต้องปฏิรูปการศึกษาให้เด็กได้ฝึกคิด เพราะเรื่อง Child-center นี้พูดถึงกันมาหลายสิบปีแล้ว แต่ไม่เห็นว่าจะทำได้สำเร็จเลย หากพัฒนาคุณภาพของคนในระดับปัจเจกไม่ได้ก็คงป่วยการที่จะพูดถึงการพัฒนาการศึกษาโดยรวม

เกาะติด **แผนพัฒนา อบจ.** Development plan

กองช่างลุย ช่อม สร้าง ปรับปรุงผิวถนน ในความรับผิดชอบ อบจ.

นายชิษณุพงศ์ รตนะกมลเศรษฐ์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เขตอำเภอปราสาทเขต 1 ได้ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานซ่อมบำรุงผิวถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ประจำปีงบประมาณ 2559 และได้กล่าวขอบคุณ นายวิจิต ไตรสรณกุล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ที่เห็นความสำคัญและอนุมัติโครงการดังกล่าวเพื่อดูแลอำนวยความสะดวกแก่พี่น้องชาวอำเภอปราสาท ซึ่งขณะนี้ได้เริ่มดำเนินการเกรดปรับปรุงผิวจราจรถนนชนบทในเขตพื้นที่รับผิดชอบของอำเภอปราสาทเขต 1 จำนวน 7 เส้นทาง รวมระยะทาง 15 กม.

ขอบคุณภาพจาก Fb : Tontarn Fanpalm

นายชิษณุพงศ์ รตนะกมลเศรษฐ์ (ซ้าย) ส.อบจ.ศรีสะเกษ เขต อ. ปราสาท เขต 1 และ นายการุณ สจ.รตประภากร (ขวา) ส.อบจ.ศรีสะเกษ เขต อ.ปราสาท เขต 2

โตฟ้าตรีสะเกษ

บุคลิกา กวีชาติ

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

อยากเห็นศรีสะเกษ...ในมุมนี้บ้าง

ถ้า จะถามว่าหลักการและแนวทางสำคัญของทฤษฎีใหม่นั้นเป็นอย่างไร? คำตอบก็คือเป็นระบบการผลิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ในระดับที่ประหยัดก่อน ทั้งนี้ชุมชนต้องมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำนองเดียวกับการ “ลงแขก” แบบดั้งเดิมเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงานด้วยเนื่องจากข้าวเป็นปัจจัยหลักที่ทุกคนหรือจะต้องบริโภค ดังนั้น จึงประมาณว่าครอบครัวหนึ่งทำนาประมาณ 5 ไร่ จะทำให้มีข้าวพอกินตลอดปี โดยไม่ต้องซื้อหาในราคาแพงเพื่อยึดหลักพึ่งตนเองได้อย่างมีอสรภาพต้องมีน้ำเพื่อการเพาะปลูกสำรองไว้ใช้ในฤดูแล้ง หรือระยะฝนทิ้งช่วงได้อย่างพอเพียงด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงจำเป็นต้องกันที่ดินส่วนหนึ่งไว้ขุดสระน้ำ โดยมีหลักว่าต้องมีน้ำเพียงพอที่จะเพาะปลูกได้ตลอดปี ทั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริเป็นแนวทางว่า ต้องมีน้ำ 1,000 ลูกบาศก์เมตร ต่อการเพาะปลูก 1 ไร่

หากตั้งสมมติฐานว่า มีพื้นที่ 15 ไร่ ก็จะ ประกอบด้วยนาข้าว 5 ไร่ พืชไร่ พืชสวน 5 ไร่ สระน้ำ 3 ไร่ (ขุดลึก 4 เมตร จุน้ำได้ประมาณ 19,000 ลูกบาศก์เมตร) เป็นปริมาณน้ำที่เพียงพอที่จะสำรองไว้ใช้ยามฤดูแล้ง ที่อยู่อาศัยและอื่นๆ 2 ไร่ แต่ทั้งนี้ ขนาดของสระเก็บน้ำขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศและสภาพแวดล้อมด้วย เพราะถ้าเป็นพื้นที่ทำการเกษตรอาศัยน้ำฝน สระน้ำควรลึก เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำระเหยได้มากเกินไป ถ้าเป็นพื้นที่ทำการเกษตรในเขตชลประทาน สระน้ำจะมีลักษณะใดก็ได้โดยพิจารณาตามความเหมาะสม

ทั้งนี้การจัดแบ่งแปลงที่ดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงคำนวณและคำนึงจากอัตราการถือครองที่ดินถั่วเฉลี่ยครัวเรือนละ 15 ไร่ อย่างไรก็ตาม หากเกษตรกรมีพื้นที่ถือครองน้อยกว่าหรือมากกว่านี้ก็สามารถใช้อัตราส่วน 30:30:30:10 เป็นเกณฑ์ปรับใช้ได้ กล่าวคือ ไร่ละ 30 ส่วนแรก ขุดสระน้ำ (สามารถเลี้ยงปลา ปลูกพืชน้ำ ได้) บนสระอาจสร้างเล้าไก่และบนขอบสระน้ำอาจปลูกไม้ยืนต้นที่ไม่ใช้น้ำมากโดยรอบได้ ส่วนที่สอง ทำนา และส่วนที่สาม ปลูกพืชไร่ พืชสวน ไร่ละ 10 ก็จะเป็นที่อยู่อาศัย

อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนดังกล่าวเป็นสูตรหรือหลักการโดยประมาณเท่านั้นสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของพื้นที่ดิน ปริมาณน้ำฝน และสภาพแวดล้อม ดังนั้น เกษตรกรควรขอรับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ด้วย และที่สำคัญคือ ราคาค่าการลงทุนค่อนข้างสูง โดยเฉพาะการขุดสระน้ำ เกษตรกรจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากส่วนราชการ มูลนิธิ และเอกชน ในระหว่างการขุดสระน้ำ เพราะจะมีดินที่ถูกขุดขึ้นมาจำนวนมาก หน้าเหล่านั้นเป็นดินดี ควรนำไปกองไว้ต่างหากเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ ในภายหลัง

ส่วนประโยชน์ของทฤษฎีใหม่นั้น เพื่อให้ประชาชนพออยู่พอกินสมควรแก่อัตภาพในระดับที่ประหยัด ไม่อดอยาก และเลี้ยงตนเองได้ตามหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ในหน้าแล้งมีน้ำน้อย ก็สามารถเอาน้ำที่เก็บไว้ในสระมาใช้ได้ โดยไม่ต้องเบียดเบียนชลประทาน นอกจากนี้ทฤษฎีใหม่นี้ยังสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร ในกรณีที่เกิดอุทกภัย เกษตรกรสามารถที่จะฟื้นตัวและช่วยตัวเองได้ในระดับหนึ่ง

ด้วยความสำคัญดังกล่าว ผมคิดว่าแนวทางนี้เป็นการแก้ปัญหาเกษตรกรที่ตรึงจุด ผมจึงอยากเห็นเกษตรกรใน จ. ศรีสะเกษ มีมุมนี้บ้าง มุมที่มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปรับใช้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเริ่มจากการนำร่องหมู่บ้านละหนึ่งครัวเรือนโดยทุกภาคส่วนระดมทรัพยากรช่วยเหลือซึ่งกันและกันจนสำเร็จ หากจังหวัดเราเกิดปรากฏการณ์นี้จะเกิดอะไรขึ้น แคะคิดผมก็อดยิ้มอย่างภูมิใจแทนพี่น้องชาวศรีสะเกษไม่ได้ ถ้าเราทำได้จริง ผมคงเห็น จ. ศรีสะเกษในมุมนี้บ้าง ...ใช่ไหมครับ ?

ข้าว ปลา อาหาร ไม่ต่าง กรีนฮูส

ลมพัดทวนคืบคืบ ทอมกลืนข้าวพื้นเมือง

ด้วยความหลากหลายทางระบบนิเวศ การทำนาของประเทศไทย จึงแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ทำให้ชาวนาในอดีตมีการปรับปรุงพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมที่จะปลูกในนาของตัวเอง นาแปลงหนึ่งจะใช้ข้าวหลายสายพันธุ์ การทำงานจึงค่อยเป็นค่อยไป ค่อย ๆ เกี่ยวที่ละชนิดจนครบ บางสายพันธุ์ต้องเกี่ยวจนกระทั่งปีใหม่ ช่วงการเปลี่ยนแปลงพันธุ์ข้าวพื้นเมืองสู่ข้าวเศรษฐกิจเกิดขึ้นเมื่อหน่วยงานรัฐได้นำข้าวพันธุ์ใหม่มาแจก โดยให้เกษตรกรเอาข้าวพันธุ์พื้นเมืองมาแลกเปลี่ยนเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้ชาวนาไทยสูญเสียการพึ่งตนเองครั้งสำคัญ ข้าวพันธุ์ใหม่ที่เข้ามาในท้องทุ่ง คือ ข้าวพันธุ์ ขาวมะลิ 105 และข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6 ตามที่ผู้เขียนได้ลงไปเก็บข้อมูล ข้าวสองสายพันธุ์นี้พึ่งแพร่กระจายมาในเขตศรีสะเกษประมาณปีพ.ศ. 2516 เท่านั้นเอง

การที่ได้ข้าวพันธุ์ใหม่มาปลูก แต่ระบบนิเวศของพื้นที่ทางอีสานยังเหมือนเดิม บางที่เป็นที่ลุ่ม บางที่เป็นดินดอน แต่บางที่เป็นดินทามปนสนิม ข้าวขาวมะลิ 105 และ ข้าวเหนียว กข 6 ได้รับการปรับปรุงพันธุ์ตลอดเวลาจนมีเวลาสุกที่แน่นอน คือสุกพร้อมกันในเดือนพฤศจิกายนทั้งภาคอีสานกลับกลายเป็นปัญหาใหญ่ในการจัดการ และต้องใช้แรงงานเกี่ยวเป็นจำนวนมาก ซึ่งในปัจจุบันได้นำรถเกี่ยวข้าวเข้ามาแก้ปัญหา แต่เหมือนผีเข้าตำพลอย ทำให้ชาวนาต้องลงทุนลงไปทั้งค่าปุ๋ย ค่าเกี่ยว โดยที่ไม่ได้บวกค่าแรงตัวเองลงไป ชาวนาเราถึงขาดทุนป็นปี ทุกฤดูกาล หลังจากที่เราเปลี่ยนพันธุ์ข้าวพื้นเมืองมาเป็นพันธุ์ข้าวเศรษฐกิจ

เกษตรกรหัวก้าวหน้าหลายกลุ่มได้เห็นปัญหาเหล่านี้ จึงพยายามรื้อฟื้นสายพันธุ์ข้าวพื้นเมืองมาให้เกษตรกรปลูกเพื่อเรียนรู้ลักษณะทางพันธุกรรมและพันธุ์ที่เหมาะสมกับนาของตัวเอง จากการที่ได้มีโอกาสลงไปทำงานในหลายพื้นที่และเสาะหาสายพันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่หายไป พบว่าในความทรงจำของอายุเกษตรกรที่อยู่ในช่วงอายุประมาณ 60-70 ปี ยังสามารถจำพันธุ์ข้าวที่ตัวเองปลูกได้อย่างแม่นยำ กลุ่มเกษตรกรหัวก้าวหน้าจึงได้เริ่มรวบรวมข้าวพันธุ์พื้นบ้านที่อยู่ในความทรงจำ และเคยได้ชิมรสชาติมาแล้ว ไม่เพียงแต่รื้อฟื้นสายพันธุ์ แต่เราต้องสร้างความรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่นด้วย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของข้าวพื้นเมือง จึงได้สนับสนุนทุนวิจัยให้กับสถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดลโดยทำการวิจัยข้าวพื้นเมืองจำนวน 30 สายพันธุ์ นำมาวิเคราะห์คุณค่าทางโภชนาการ ข้าวเด่น ๆ ที่เหมาะที่จะรวมด้วยช่วยกันปลูก คือ ข้าวเหนียวสีด้าและสีแดง และข้าวเจ้าที่มีสีด้าแดงซึ่ง มีคุณค่าทาง

โภชนาการสูงเกือบทุกสายพันธุ์ และมีสารต้านอนุมูลอิสระมากมาย ข้าวสีแดงจะมีน้ำตาลน้อยกว่าข้าวสีขาว

วันสถาปนาสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีกิจกรรมการชิมข้าวพันธุ์พื้นบ้าน 21 สายพันธุ์ที่ ถ.ราชดำเนิน และโดยทุกสายพันธุ์ที่ส่งเข้าประกวด จะต้องเป็นข้าวอินทรีย์ที่ไม่ใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีใด ๆ เลย กระบวนการหุงข้าวของเรานั้นจึงต้องกำหนดให้เป็นวิธีเหมือนคนเมืองมากที่สุด คือต้องใช้หม้อหุงข้าวไฟฟ้า หุงข้าวเหนียว และข้าวเจ้า ส่วนการนึ่งข้าวเหนียวนั้น มีการใช้หวดไม้ไผ่ที่ใช้หุงในหม้อหุงข้าวไฟฟ้าที่ผ่านการพัฒนามาถึงประมาณ 3 ปีเพื่อ มาใช้ในการหุง จึงไม่มีปัญหาในการหุงข้าวเหนียว ข้าวชนิดแรกที่หุงคือข้าวเหนียวสี ซึ่งมีข้าวที่โดดเด่นมาให้ทดลองชิม คือข้าวเหนียวแดง และข้าวก้าน้อย ชนิดต่อมา คือ ประเภทข้าวหอม ซึ่งกลุ่มจากจังหวัดศรีสะเกษส่งเข้าประกวดด้วย คือข้าวหอมใบเตย ซึ่งน่าภูมิใจมากที่สุดคือได้รางวัลที่หนึ่งร่วมกับ กลุ่มเกษตรอินทรีย์โคกผักกูดโป่งแดง จังหวัดมหาสารคามที่ได้แบ่งปันเมล็ดพันธุ์มาให้ ส่วนประเภทข้าวเจ้าสี กลุ่มเราได้ที่สามคือมะลิแดง และข้าวเหนียวแดง การให้คะแนนก็ให้ตามความชอบของผู้ชิม ถ้าใครชอบ ความหอม ความนุ่ม ความเหนียว และหน้าตาของข้าวก็หยอดเม็ดมะเขือพวง ลงไป และผลการตัดสินจะนับจำนวนเม็ดมะเขือพวงที่ได้ เยอะที่สุดก็เป็นอันชนะ เรียบง่าย แต่ผลเป็นที่ประจักษ์ ไม่มีการโหวตที่ต้องเสียเงินเสียทอง

ในส่วนของผู้ที่มาชิมนี้ มีความหลากหลายมาก คือ เกษตรกรกลุ่มที่ปลูกข้าวอินทรีย์ กลุ่มที่กำลังปรับเปลี่ยนสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ ข้าราชการ นักวิจัยจากส่วนราชการต่าง ๆ องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ ผู้จัดการของโรงสีนครหลวงคำข้าวก็มาร่วมชิม งานนี้ถือว่าเปิดตัวข้าวพื้นเมือง ให้เป็นที่รู้จักได้พอสมควร นอกจากนั้น ผู้ประกอบการหลายเจ้าที่สนใจเรื่องข้าวพันธุ์พื้นเมืองก็มาร่วมด้วย สามสี่กิจการ ผู้จัดการหือปชูปเปอร์มาร์เก็ต สหกรณ์กรีนเนตก็มาร่วมชิม นอกเหนือจากการชิมข้าว เครือข่ายเกษตรกรเรากำลึงเรียนรู้การเจรจาธุรกิจกัน เมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่เราอยู่ในมือนั้นคืออำนาจเกษตรกรในการต่อรองอย่างแท้จริง และที่สำคัญเอาไปปลูกที่อื่นมันไม่อร่อย เพราะมันเหมาะตามภูมินิเวศของแต่ละพื้นที่เท่านั้น นี่คือหัวใจของความหอมและความอร่อยของข้าวแต่ละชนิด งานนี้ส่งความหอมของข้าวพื้นเมือง ไปทั่วบริเวณงาน ความหอมและรสชาติข้าวพื้นเมือง อาจจะขจรกระจายไปในท้องทุ่งแผ่นดินไทย ในโอกาสอัน ไกลนี้ แผ่นดินนี้ยังมีความหวัง ครบทุกท่าน

พัฒนากร พัฒนางาน

สรณัญญา นระสิงห์

365 วัน ศรีสะเกษพัฒนา

ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปีนี้ นับเป็นโอกาสที่ดีของชาวศรีสะเกษ เพราะทางจังหวัด โดย **นายยุทธนา วิริยะกิตติ** ผู้ว่าราชการ จ. ศรีสะเกษ ได้ประกาศวาระ โดยหนึ่งในวาระที่สำคัญคือ การขับเคลื่อนโครงการ ๓๖๕ วันศรีสะเกษพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ลงถึงพื้นที่ตำบลและหมู่บ้าน ทั่วทั้งจังหวัด

โครงการ "ศรีสะเกษพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง" มีระยะเวลาดำเนินการ 365 วัน โดยเริ่มตั้งแต่ 3 เมษายน 2558-2 เมษายน 2559 มีเป้าหมาย 3 ประการ คือ ประการแรกทุกชุมชน ต้องมีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและพัฒนาชุมชน ประการที่สองคือ ครึ่งหนึ่งของจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ประการที่สาม คือ ทุกตำบลมีหมู่บ้าน ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อย่างน้อยตำบลละ 1 หมู่บ้าน ชุมชน

ด้านกระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานนั้น มีชุดปฏิบัติการตำบลประกอบด้วย ปลัดอำเภอ พัฒนาการตำบล เกษตรตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อสร้างการเรียนรู้ถึงกรอบแนวคิดการพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนประเมินผลการพัฒนาของหมู่บ้านและสนับสนุนให้มีการปรับปรุงแผนการพัฒนาในระดับต่างๆ ทั้งแผนชีวิตครอบครัวและชุมชน ให้มีการพัฒนาอย่างสอดคล้องเหมาะสมกับภูมิสังคมและบริบทในเชิงพื้นที่ด้วย

ผลจากการดำเนินงานในระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่า ทั้ง จ. ศรีสะเกษ มีหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 2,621 หมู่บ้าน แผนเกณฑ์การประเมินและจัดทำแผนการพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 2,549 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 97.25 นอกจากนี้ยังมีการคัดเลือกหมู่บ้านต้นแบบ

ในระดับตำบลอย่างน้อยตำบลละ 1 หมู่บ้าน โดยหมู่บ้านดังกล่าวจะได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาหมู่บ้านตามความต้องการที่แท้จริงของชุมชน

จากข้อมูลพบว่า ในปีงบประมาณ 2559 อปท. จ. ศรีสะเกษ ได้สนับสนุนงบประมาณดำเนินการ จำนวน 204 แห่ง 275 หมู่บ้าน เป็นเงิน 26,397,000 บาท นับว่าเป็นการร่วมกันขับเคลื่อนงานวาระ จ. ศรีสะเกษอย่างมีพลังและคุณค่าอย่างยิ่ง

ทางด้าน **นางสาวสุจิตตา แสงอร่าม** นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ สังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชน อ. กันทรลักษ์ ในฐานะชุดปฏิบัติการประจำตำบล กล่าวว่า ชาวบ้านได้รับโอกาสที่ดีที่จะได้รับงบประมาณสนับสนุนจากทางราชการ ทั้งนี้มีหลายๆหมู่บ้านที่ยากพัฒนาชุมชนของตนเอง แต่ไม่ได้รับโอกาส เพราะในอดีตงบประมาณมีจำกัด โครงการนี้ ทำให้พัฒนากรและชุดปฏิบัติการตำบล ได้ลงพื้นที่ทำงานมากขึ้น พัฒนาการได้พื้นที่ในการทำงานในชุมชนโดยท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ เมื่อพัฒนากรเข้าไปชาวบ้านเองอยากพัฒนาอยากมีกลุ่มอาชีพ กลุ่มออมทรัพย์เราแค่ให้แนวทางไว้ เหมือนชุมชนเขาอยากตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หรือการพัฒนาในมิติอื่นๆ ที่เกิดจากความต้องการของเขาเราไม่ได้บังคับ แบบนี้ความยั่งยืนจะเกิดขึ้นกับชุมชน"

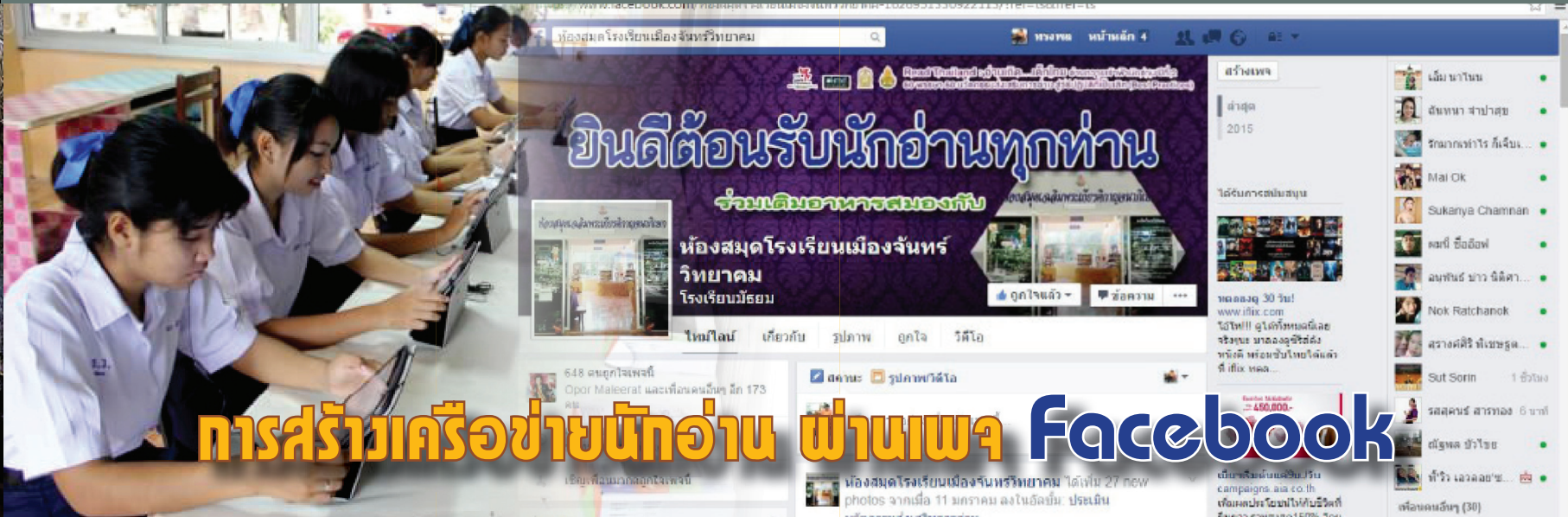
นายทองพูน บุญประกอบ กำนัน ต. พิมายเหนือ กล่าวว่า โครงการ 365 วัน ศรีสะเกษพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นโครงการที่ทุกภาคส่วนร่วมกันบูรณาการ ทั้งภาครัฐราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชน โดยมีหมู่บ้านเป็นที่ตั้งในการทำงาน ประโยชน์สูงสุดจึงตกถึงประชาชน และจะได้มีการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การขับเคลื่อนโครงการฯ ตามวาระ จ. ศรีสะเกษ ในครั้งนี้ นับว่าเป็นการทำงานที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และเมื่อกระบวนการทำงานของโครงการเสร็จสิ้นลง จะมีการจัดมหกรรมหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อประชาสัมพันธ์ผลการทำงาน ในเดือนเมษายน ที่จะถึงนี้ โปรดติดตามและให้กำลังใจทุกฝ่าย นะครับ

เรื่องเล่าหลังเสาธง

nswwa เกมปัญญา

การสร้างเครือข่ายนักอ่าน ผ่านเพจ Facebook

จากการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือของคนไทย โดยทีมวิจัย คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและธุรกิจ ภายใต้ทุนสนับสนุนจากสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย โดยมีกลุ่มเป้าหมายอายุ 15-69 ปี จำนวน 3,432 คน ใน 8 จังหวัดหัวเมืองใหญ่ของประเทศไทย พบว่า อัตราส่วน 2 ใน 5 ของคนไทยนิยมอ่าน ตำราเรียน หนังสือพิมพ์ นิตยสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นช่องในการอ่าน จึงชี้ให้ว่าคนไทยส่วนใหญ่อ่านสื่อสิ่งพิมพ์น้อยลง

จากผลวิจัยข้างต้น จึงทำให้สถานศึกษาหลายแห่งพยายามปรับปรุงสื่อในการเรียนรู้ของนักเรียน และหนึ่งในนั้นก็คือโรงเรียนเมืองจันทร์วิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

ห้องสมุดโรงเรียนได้จัดกิจกรรมรักการอ่านที่หลากหลายให้กับนักเรียน ส่วนกิจกรรมที่โดดเด่นนั้นได้แก่ บันทึกรักการอ่าน "ปราชญ์น้อย" ห้องสมุดติดล้อ ตะกร้าปัญญา แนะนำหนังสือน่าอ่าน หนังสือเล่มโปรด เป็นต้น

นอกจากนี้ทางห้องสมุดได้สร้างนวัตกรรม การสร้างเครือข่ายนักอ่าน ผ่านเพจ Facebook เรียกได้ว่าสร้างความตื่นตัวให้กับคณะครูและนักเรียนอย่างมาก เพราะต่างก็ให้ความสนใจเข้าไปอ่าน กด Like ลงหน้าปกหนังสือเล่มโปรดของตัวเอง หรือเข้าไป Comment หน้าปกหนังสือเล่มโปรดของตัวเองและของเพื่อนๆ อย่างสนุกสนาน และยังช่วยกันเชิญเพื่อนๆ ทั้งในโรงเรียน ต่างโรงเรียน ศิษย์เก่า รวมทั้งผู้ปกครอง ให้เข้าร่วมชม Facebook Page "ห้องสมุดโรงเรียนเมืองจันทร์วิทยาคม" กันอย่างกว้างขวาง จนขยายวงกว้างได้อย่างรวดเร็ว

กิจกรรมนี้ยังได้ส่งประกวดโครงการ "Reed Thailand : อ่านเกิด...เด็กไทย อ่านถวายเจ้าฟ้านักอ่าน ปีที่ 2" 60 พรรษา 60 นวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน สุวีธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ซึ่งเป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เนื่องในวโรกาสทรงเฉลิมพระชนมายุครบ 60 พรรษา จัดประกวดโดย สำนักอุทยานการเรียนรู้ (TK park) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) เพื่อเป็นการกระตุ้นส่งเสริมการอ่านการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาของทุกสังกัด ร่วมส่งนวัตกรรมเข้าประกวดดังกล่าว

จากการคัดเลือกโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ขนาดละ 5 โรงเรียนทั่วประเทศ ผลปรากฏว่า โรงเรียนเมืองจันทร์วิทยาคม ผ่านเข้ารอบที่ 3 ติดอันดับ 1 ใน 5 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กจากทั่วประเทศ เรียกได้ว่าสร้าง

ความภูมิใจให้กับคณะครู นักเรียน บุคลากรและแฟนเพจเป็นอย่างมาก

นอกจากนั้น เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2559 ที่ผ่านมา คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการตัดสิน ได้เดินทางมาประเมินสภาพจริง ที่โรงเรียนเพื่อให้เกิดความมั่นใจและเห็นกับตาว่า จริงแท้แน่นอนหรืออย่างไร

เรามาช่วยกันเชียร์ช่วยกันลุ้นว่าการประกาศผลรอบสุดท้ายซึ่งเป็นรอบที่ 4 นั้น โรงเรียนมัธยมเล็กๆในชนบทที่ห่างไกลแห่งนี้ จะกลายเป็นช้างเผือกเดินทางเข้ากรุง เพื่อร่วมจัดนิทรรศการ "60 พรรษา 60 นวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน สุวีธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)" ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ซึ่งจะจัดขึ้นภายในเดือนมีนาคม 2559 นี้หรือไม่

แต่ไม่ว่าผลจะออกมาเช่นไร ตอนนี้ชาวโรงเรียนเมืองจันทร์วิทยาคม ก็มีความภาคภูมิใจ และแอบเห็น นายรุ่งสวัสดิ์ มณีวงศ์ ผู้บริหารโรงเรียน และ นายวิจิต ไตรสรณกุล นายก อบจ. ศรีสะเกษ ยินยอมแก้มแทบปรัดด้วยความปลื้มแล้วปลื้มอีกละครับท่าน

โรงเรียนของท้องถิ่น

ฉบับ: ส-๑๖๓

บ้านดิน

พลังกาย พลังความคิด พลังใจ

ที่หนองท่อมศรีสำราญวิทยา

บ้าน.. ถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยในปัจจุบันที่มีความสำคัญ และการที่ได้อยู่บ้านของตนเองถือว่ามีความสุขที่สุดไม่ว่าบ้านนั้นจะใหญ่โตหรือคับแคบก็ตาม นั้นก็ขึ้นอยู่กับฐานของแต่ละครอบครัว ดังนั้นบ้านของแต่ละคนย่อมแตกต่างกันออกไป อย่างบ้านของน้องๆ **โรงเรียนแห่งหม่อมศรีสำราญวิทยา ต. ศรีสำราญ อ. วังหิน จ. ศรีสะเกษ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ** ก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่เราเรียกกันว่า "บ้านดิน"

ทางโรงเรียนดึงเอาศักยภาพที่ นักเรียน บุคลากร ครูและฝ่ายบริหาร ของโรงเรียน มาหลอมรวมเป็นพลังสร้างบ้านดิน โดยนำวัสดุที่หาได้ง่ายในพื้นที่ มีราคาไม่แพงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

นายสุรศักดิ์ ภาณล รอง ผอ. โรงเรียนหรือที่ทุกคนรู้จักในนาม "รองน้อย" เล่าว่า การทำบ้านดินของกลุ่มเด็กนักเรียนเปรียบเสมือนขุมพลังอันแรงกล้า ที่พวยพุ่งออกมาจากตัวเด็ก เพราะสิ่งแรกที่เห็นคือ**พลังกาย** ที่พวกเขาทำงานอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย เรียนในช่วงกลางวันพอตกเย็นก็มารวมตัว ทำบล็อกดินหรืออิฐดิน ทำทุกวันหลังเลิกเรียน เป็นอย่างนี้มาเกือบเดือน

ต่อมาคือ **พลังความคิด** ที่เหล่าเด็กๆ ได้แสดงออกมา เพราะทุกคนแสดงออกในเรื่องการทำบ้านดิน โดยต่างคนต่างคิดแต่ไม่ขัดแย้งกัน เสนอความคิดแล้วทำไป ผลออกมาไม่เป็นอย่างที่คิด เพื่อนๆก็มาช่วยกันแก้ไขโดยไม่กล่าวโทษซึ่งกันและกัน และกลับได้ความรู้จากการลองผิดลองถูก

"ครู เวลาก่อนนี้ต้องใส่ดินเยอะ แล้วกดอิฐดินลงไป แล้วค่อยปาดดินออก มันจะเต็มร่องพอดีไม่ต้องมายัดดินเข้าไปที่หลัง" คือคำสอนจากนักเรียน เมื่อครั้งผมเข้าไปช่วยทำบ้าน ผมนึกขำกับตัวเองใจไว้ว่า "นักเรียนสอนครูเว้ย" เพราะนั่นคือสิ่งที่เขารู้ แล้วเขาทำจนสามารถถ่ายทอดให้คนอื่นได้

อีกหนึ่งพลังคือ **พลังใจ** โดยเห็นได้จากอุปสรรคหลายอย่างที่เด็กๆ เหล่านี้พบเจอ ตั้งแต่เริ่มอยากทำ ทำอิฐดินเตรียมไว้ พอที่มหาวิทยาลัยมาบอกว่า ดินที่ทำเป็นทรายเยอะไปเคลือบก็น้อยใช้ไม่ได้ สีหน้าพวกเขาซีดลงแล้วมองหน้ากัน อิฐดินเกือบพันก้อนที่พวกเขาช่วยกันอัดเตรียมมา กลับบอกว่าใช้ไม่ได้ต้องเริ่มต้นใหม่ "เริ่มก็เริ่ม สู้สู้" คำพูดของเด็กๆ ทำให้ผมรู้ว่าพลังใจของพวกเขาไม่ได้หมดไปกับอิฐพันก้อนเลย

รองน้อย เล่าต่อว่า ช่วงก่อบ้านเป็นอีกช่วงหนึ่งที่วัดพลังใจของพวกเขา เพราะเพื่อนต่างก็ติดงานมาช่วยไม่ได้ ส่วนที่เหลือก็ยังเดินหน้าทำต่อไป แม้จะเหลือเพียงสามสี่คนแต่ไม่มีใครบอกรอเพื่อนมาครบก่อนค่อยทำ นอกจากนั้นช่วงที่ทำบ้านยังมีฝนหลงฤดูตกลงมา เล่นเอาเด็กวิ่งกันจ้าละหวั่นหาผ้าใบมาคลุม ขนอิฐดินเข้าที่ร่ม ส่วนที่คลุมไม่ทันก็เสียหาย "ทำใหม่" สิ่งที่พวกเขาพูด นั่นคือ พลังใจไม่เคยเหือดหายจากเหล่าเด็กๆ เลย

ส่วน **นางสาวจิระจิรา มอญทอง** หัวหน้ากลุ่ม **"คบลูก น.ท.ว. สร้างบ้าน"** บอกว่า พวกเราสร้างบ้านดิน เพราะอยากให้ทุกคนได้ตระหนักถึงคุณค่า และบุญคุณของดิน อีกทั้งอยากให้ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตที่เอื้อ กับธรรมชาติ ช่วยลดภาวะโลกร้อน แบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ขยายผลและ ต่อยอดให้กับผู้ที่สนใจ บ้านดิน สิ่งที่เราได้จากบ้านคือ คุณค่าชีวิตหลาย อย่าง ไม่ว่าจะเป็น การเพิ่มพูนความรู้ เกิดความรู้สึกรักอยากศึกษา ค้นคว้า ทดลองทำในสิ่งใหม่ ช่วยรักษาสภาพแวดล้อมรอบตัวเรา และที่สำคัญคือสายใย รักและความผูกพันที่ดีในโรงเรียน เพราะเราทำทุกขั้ร่วมสุข จนประสบความสำเร็จ

บ้านดิน จึงถือว่าเป็นอีกหนึ่งความภาคภูมิใจของชาว **โรงเรียนหนอง มุ่ศรีสาธาณวิทย์** และทุกความคิด ความฝัน อุดมการณ์ของกลุ่ม ได้รับการสนับสนุน ดูแลเอาใจใส่จากโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัดคือ อบจ. ศรีสะเกษ ที่เป็นกำลังใจสำคัญที่ทำให้วันนี้ ทางกลุ่ม **"คบลูก น.ท.ว. สร้างบ้าน"** ได้ดำเนินการสร้างบ้านจนสำเร็จ และกลายเป็นแหล่งเรียนรู้แห่งหนึ่งในการสร้าง บ้านดิน

วาทะ คำคม...

หัวใจของการศึกษาอยู่ที่ไหน ?

อาจจะเป็นคำถามที่ทุกคนยังไม่รู้คำตอบ หลายต้นตอต่างเดลงใจ ตั้งคำถามไปถึงตนเอง พยายามที่จะหาคำตอบ แต่ยังไม่รู้คำตอบไหนที่ตรงใจ
 เรามีสถานศึกษาเพื่ออะไร พลผลิตที่ออกจากสถานศึกษาเป็นอย่างไร เครื่องมือผลิตเป็นอย่างไร วิธีการการผลิตเป็นแบบใดไหน เป้าหมายที่แท้จริงคืออะไร
 ผู้ปกครองต้องการอะไรจากสถานศึกษา เด็กๆเขาต้องการอะไร
 รัฐบาล ให้อะไรในการศึกษา ใดที่ได้ประโยชน์ในการจัดการศึกษา
 เราประเมินสถานศึกษาเพื่ออะไร เราต้องการอะไรในการประเมิน
 ความยั่งยืนของของผลจากการประเมินมีไหม
 โรงเรียน เด็ก ชุมชน สังคม ใดต่ออะไร จากการประเมิน
 เราจัดการศึกษาเดินมาถูกทางหรือยัง
 กำกับที่ได้สัมพัทธ์การจัดการศึกษา กำกับที่ดุดกดี ยังไม่ได้คำตอบ
 คงต้องเก็บคำถามให้ดังก้องไปถึงต่อไป
 มันเหมือนการศึกษาเป็นหนูทดลองการเปลี่ยนแปลง ตลอดระยะเวลา ทางดูขี้บิไม่ได้
 ไม่มีต้นแบบ มีแต่ลอกเรียนแบบ เราได้แต่กระพี้ แต่ทำแก่นไม่เจอ

อภิศักดิ์ แซ่จิ่ง
รองนายก อบจ. ศรีสะเกษ

เล่าเรื่องเมืองศรีสะเกษ

ประพันธ์ อดิศักดิ์

ร.ร. อนุบาลวัดพระโต ...กว่าจะถึงวันนี้

ผมเข้าโรงเรียนชั้น ป. 1 ปี 2503 ที่โรงเรียนเมืองศรีสะเกษ โดยใช้ชื่อย่อว่า ศ.ก. 12 (ส่วน ศ.ก. 1 คือโรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย และ ศ.ก. 2 คือโรงเรียนสตรีสิริเกศ) ครูประจำชั้นของผมชื่อ คุณครูบุญสิน มิ่งชัย (ท่านถึงแก่กรรมแล้ว) ยุคนั้นยังไม่มีโรงเรียนอนุบาลศรีสะเกษ ดังนั้นโรงเรียนเมืองศรีสะเกษ จึงได้รับการยกย่องว่าเป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่ดีที่สุดของอำเภอ จึงไม่แปลกที่ลูกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่มาประจำการก็มาเรียนที่นี่ด้วย

คุณครูประสิทธิ์พร พรหมดีเรก คือครูใหญ่ในสมัยนั้น ท่านเป็นภรรยานายอำเภอเมืองศรีสะเกษ หรือนายสวัสดิ์ พรหมดีเรก (ชื่อตำบลพรหมสวัสดิ์ อำเภอพยุห์ ในปัจจุบันซึ่งตั้งมาจากชื่อและสกุลของท่าน) ท่านทั้งสองบริจาคที่ดินให้ทางราชการสร้างโรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย 2 วิทยาลัย (พรหมดีเรกอนุสรณ์) ต. หมากรู เขียว อ. เมืองศรีสะเกษ ในปัจจุบัน

ลูกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่เรียนร่วมชั้นกับผมเห็นจะมี นายแดง รังสิกุล ลูกของท่านรังสรรค์ รังสิกุล ผวจ. ศรีสะเกษในสมัยนั้น ในวันหยุดแดง มักจะชวนเพื่อนเข้าจวนผู้ว่าฯ บ่อยๆ เพราะภรรยาท่านผู้ว่าฯ ชอบทำขนมอร่อยๆ ที่ไม่เคยกินให้เพื่อนพวกผมกินเป็นประจำ และอีกคนหนึ่งคือนายเฉลิมเกียรติ วีระเวดิน ลูกชายท่านชูป วีระเวดิน ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล จ. ศรีสะเกษ

ผมยังจำสถานการณ์ของวันหนึ่งได้ติดตา ขณะที่เรียนชั้น ป. 4 พวกเราแกล้งเด็กหญิงคนหนึ่ง ซึ่งก็เป็นเรื่องปกติเพราะในสมัยนั้นเด็กผู้ชายมักจะชอบแกล้งเด็กผู้หญิงเป็นประจำ เธอเข้าใจว่า เฉลิมเกียรติ เป็นคนแกล้ง เธอจึงเดินไปตบหน้าเฉลิมเกียรติ อย่างแรง เขามองหน้าเพื่อนผู้หญิงด้วยสีหน้าเจ็บปวด น้ำตาคลอเบ้า แล้วนั่งลงโดยไม่พูดอะไรเลย ผมจึงถามว่าทำไมไม่ตอยคืน "พ่อเราสอนไว้ว่า เราเป็นผู้ชาย ห้ามทำร้ายผู้หญิง เพราะเขาเป็นเพศอ่อนแอ" คำตอบของเขาทำให้ผมจำได้...ได้ถึงวันนี้

โรงเรียนสตรีสิริเกศ

โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย

บทกวี

พรไพรินทร์ นามมณูษย์

นศ. มรภ.ศรีสะเกษ

ทิวแถวเฝ้าที่ฮิวเล่าไม่จบ
ข้าจำชบเวาเดือนเพ็ญพลอยขวัญ
ยามกลางดึกความน้ำค้างพราวแสงจันทร์
ในวันนั้นวันเพ็ญชาวเฮ็นกาฮ

จงเวียฟังกำลังใจ...

จากวันนั้นวันนี้ไม่มีเพื่อน
ราตรีเหมือนเมินขันทาดาราฉาย
เวหาสนิลสิ้นมนต์ลือกำลังวาท
ใจสลายเป็นผุยพลวลานดิน

หยุดทำสวทลมอนภาวณักกลางแถมก่อน
อาจวามลอบอบอนตัวทวิต
แม้ใจสิ้นสิ้นแสวงโกแกวบิน
จงเวียฮินเสียวดินน้ำกำลังใจ

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

วิระ สุธงษ์

กับเรื่องชุด ศรีพุกทศศวร

ถวายชีพมณีส่นอมค้อมศิระ
ทรงทศพิธราชธรรมสยามรัฐ
ทรงอุปถัมภ์บำรุง ผดุงวิถิ
มรดกอารยธรรม สัมภาระ
จึงปราสาทสระกำแพงใหญ่ในอดีต
โดดเด่นทรงคุณค่า, อนาคต
กัมรเตงชคตศรีพุกทศศวร
กลุ่มปราสาทประธานทุกด้านใด
เป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสตัดย่อเก็จ
วิถิปราหมณ์-ฮินดู รูชีวิท
หน้าบันปราสาทประธาน ชั้นพิลาส
เหนือกรอบประตูมีทับหลังยังสำคัญ
ปราสาทขนาบปราสาทประธานชั้นทับหลัง
หน้ากาลคายนอนดวงพวงมาลัย
ปราสาทเดี่ยวสลักเสลาเสาแปดเหลี่ยม
หินทรายขาวราวเพชรให้เกล็ดระยับ
บรรณาลัย มีทับหลังทั้งสองหลัง
ตะวันออกปราสาทประธานผสวนเคียง
ทับหลังเล่าเรื่องชีวิตพระกฤษณะ
พระนารายณ์บรมหลินธุ์ บำเพ็ญพรต
เป็นมรดกของแผ่นดินมิสิ้นสูญ
อสังการคุ่มหากษัตริย์ขัตติยะ

ขัตติยะนามินทร์ปิ่นกษัตริย์
อภิวัฒน์ ไพรฟ้าสู่อารยะ
โบราณคดีของแผ่นดินศิลปะ
ทรงสนพระหฤทัยไม่ละลด
สืบจาริต แต่งเติมเสริมบริบท
จักงานดสองสรรพประดับไทย
ศิลปะแบบปาปวน พิสุทธิสมัย
โคปุระประดับไว้ ในสิทศ
แต่ละเม็ดชั้นช่อก่อด้วยอิฐ
วิถิคิด วิถิทางเป็นอย่างนั้น
ศิวนาฏราชชำระบำสวรรค์
พระอินทร์ทรงเรวาวณอยู่ชั้นใน
ลาดลายยังจารพลงองสไขย
บุคคลโดยอยู่เรือนแก้วแล้วประทับ
ฝีมือช่างชั้นเยี่ยมตีเหลี่ยมจับ
ตั้งประดับทิศใต้ในระเบียง
ตระงานตั้งเป็นค่ออยู่เนียง ๆ
เด่นอยู่ในวังเวียงระเบียงคต
เมื่อจะดะม้าเกษิที่ทรหด
และภาพคชลักษณ์ พระศิวะ ฯ
แต่สมบุรณอยู่ด้วยภาพสยสะ
เนื่องแต่พระราชดำริอภิบาล

ทรงพระเจริญดับทุกข์เข็ญเป็นอมตะ
ขอพระองค์เป็นขวัญมิ่งยืนนาน

กราบเบื้องบาทองค์พระเทพกษานต์
สืบโบราณคดีนี้รันดร ฯลฯ

บทกลอนข้างต้นนี้กรมศิลปากรให้ผมเขียนถึง ปราสาทวัดสระกำแพงใหญ่ เนื่อง
ในวโรกาสที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระชนมายุ 80 พรรษา พ.ศ. 2550 ซึ่ง
ปราสาทวัดสระกำแพงใหญ่ตั้งที่อยู่ไม่ไกลจากอโรคยาศาล โดยตั้งอยู่ด้านทิศตะวันตกของ
อำเภออุทุมพรพิสัย ลักษณะรูปทรงของปราสาทสามารถไปชมด้วยตาตนเองได้หรือศึกษา
จากเอกสารและอินเทอร์เน็ตได้

จารึกปราสาทสระกำแพงใหญ่ ที่แปลโดยนายอำเภอคำโห ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา
โบราณ กรมศิลปากร มี 6 ประเด็น แต่ผมขอยกมาเพียงประเด็นที่ 1 และที่ 2 ดังนี้
ประเด็นแรก ในปี พ.ศ. 1585 เดือน 5 ขึ้น 2 ค่ำ กัมรเตงอัญญาทาสและสภากัมรเตงชคต
ศรีพุกทศศวร ได้มีพิธีมอบที่ดินและสิ่งของถวายวัด มีการประกาศเขตกัลปนามมอบผู้
ดูแลศาสนสถาน ประเด็นที่สอง ประกาศชื่อศาสนสถานว่า "ศรีพุกทศศวร" คู่กับปราสาท
พระวิหารที่มีชื่อว่า "ศรีสิขเรศวร" โดย ศรีพุกทศศวร อยู่เมืองสดุกอัมพิล คำว่า "อัมพิล"
ในภาษาบาลีแปลว่า เป็รียวหรือมะขาม แต่ในความหมายหนึ่งแปลว่า เกลือ (อ่านเพิ่ม
เติมได้จากหนังสือ : วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา
จังหวัดศรีสะเกษ, กรมศิลปากร, 2542) จึงทำให้นักประวัติศาสตร์ศรีสะเกษ ถกเถียงกัน
อย่างมากว่า เมืองสดุกอัมพิลหรือเมืองมะขามอยู่ที่ไหน และยังหาข้อสรุปไม่ได้จนถึงวันนี้

"อัมพิล" เขมรกับพูซาและเขมรศรีสะเกษออกเสียง
ว่า "อ้อมปิล" ส่วนความหมายที่ว่า เกลือ นั้น ออกเสียง
ว่า "อ้อมเบล" ขณะที่เขมรศรีสะเกษออกเสียงว่า "อ้อมเมล"
กาย กุย ศรีสะเกษ ออกเสียงเรียกมะขามว่า "อัมพิล"
ผมมีความคิดเห็นในเรื่องที่นักประวัติศาสตร์
ศรีสะเกษ ถกกันนั้นเรื่อง เมืองสดุกอัมพิลหรือเมืองมะขาม
ว่า ก่อน พ.ศ. 1585 แผ่นดินบริเวณนี้มีชุมชนหนาแน่น
มาก่อนแล้ว เป็นชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์มอญ-เขมร
(ตระกูลภาษาออสโตรเอเชียติก) เพราะคำว่า "อัมพิล" นั้น
คือภาษากาย กุย ที่ใกล้เคียงกับภาษาเขมร และมีการ
ต่อสายสัมพันธ์เชื่อมโยงไปถึงชุมชนที่อยู่บนและล่าง
ปราสาทพระวิหาร นับแต่การเริ่มสร้างปราสาท พ.ศ.
1585 จนถึงทุกวันนี้ รวมแล้วก็มีอายุยาวนานถึง 973 ปี
นั่นหมายความว่าบริเวณนี้มีชุมชนมากกว่า 1,000 ปี และ
มีความเจริญรุ่งเรืองมากพอจนมีโรงพยาบาลถึง 2 แห่ง คือ
ปราสาทสระกำแพงน้อย อ.อุทุมพรพิสัยและปราสาทบ้าน
สมอ อ.ปรางค์กู่ ดังนั้น "อัมพิล" จึงเป็นดินแดนแห่งมะขาม
มากกว่าจะหมายถึงเมืองใดเมืองหนึ่งเป็นการเฉพาะ
ถ้าหากคำว่า "อัมพิล" ในภาษาโบราณตรงกับ
ภาษาเขมรปัจจุบันว่า "อ้อมเบล" แปลว่า "เกลือ" ก็น่าเชื่อ
ถือได้เช่นกันเพราะที่ราบสูงและที่ราบลุ่มศรีสะเกษสองฝั่ง
แม่น้ำมูลเป็นแหล่งเกลือโบราณมาจนถึงปัจจุบันนี้ และ
ปราสาทก็อยู่ห่างจากแหล่งเกลือประมาณ 20 กิโลเมตร
แม้จะไม่มีใครรู้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตมีเรื่องราวหรือ
ความเป็นมาอย่างไร ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ทุกท่าน ที่จะช่วย
กันสืบค้นข้อมูลและนำมาพิจารณากันด้วยวิธีการทาง
ประวัติศาสตร์ต่อไป

เรื่องเล่า

บุญกมล วันสูง

แรงเสียดทานต่ำ

เช้าวันเสาร์ในเดือนตุลาคมมีหมอกบางๆ โธษตัวอยู่เต็มสนามหญ้าโรงเรียนท่ามกลางความเงียบสงัด เส้นแสงเช้าระบายนอบนุขา เสียงนกร้องเจี๊วจ้าวสลับกับเสียงสายลมที่พัดพาเอาความเย็นมาปะทะใบหน้าของผม แต่เหงื่อก็ยังโชกเต็มตัว กล้ามเนื้อปลิ้นองเริ่มเกร็ง แรงบางอย่างพยายามจุดผมเอาไว้ มันกระซิบที่ข้างหูผมว่า

“พอเหอะ รอบที่ห้าแล้วนะ พอเหอะ เพิ่งมารั้งวันแรกอย่าหึกโหมนักเลย”

สองเท้ายังคงวิ่งต่อไป แล้วปล่อยให้เสียงกระซิบนั้นผ่านไปกับสายลม เมื่อผ่านเส้นสิบเมตรที่สมมุติในใจแล้ว ผมจึงเปลี่ยนจากวิ่งมาเป็นเดินเร็ว แล้วก็ค่อยๆ ผ่อนช้าลงเรื่อยๆ จนเป็นการเดินแบบปกติ แต่สองขาของผมยังคงก้าวเดินวนไปข้างหน้าไม่ยอมหยุด หายใจหอบจนซี่โครงบาน เหงื่อโชกหลัง หัวเปียกโชกไปด้วยเหงื่อ ดวงตาของผมกลับแจ่มจ้าและหัวใจก็พองบานด้วยความสุข

การที่ใครสักคนหนึ่งจะลุกขึ้นมาเปลี่ยนชีวิตตัวเองนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายเลย โดยเฉพาะเมื่อชายคนนั้นอายุได้สี่สิบปี แต่ก็ไม่ใช่เรื่องที่เป็นไปไม่ได้ ผมอยากจะเปลี่ยนตัวเอง มีหลายเรื่องที่ผมทำผิด มีหลายเรื่องที่ผมมีความเข้าใจไม่ถูกต้องตลอดมา ผมเริ่มด้วยการเลิกสูบบุหรี่ด้วยการหักดิบ หลายคนว่าอันตราย แต่ผมต้องการพิสูจน์ใจของผมมากกว่า

หลังเปิดภาคเรียนใหม่ เพื่อนครูชั้นมาจากบ้าน โรงเรียนบนดอยเริ่มคึกคัก ตกเย็นหลังเสร็จสิ้นภาระงาน เพื่อนฝูงกลุ่มเดิมของผมก็ตั้งวงดื่มกิน ทำอาหาร ทำกับแก้ม พวกเราเรียกกิจกรรมเหล่านี้ว่าการสนทนาการผ่อนคลาย ผมมองว่านั่นเป็นการพิสูจน์จิตใจของผมอีกรูปแบบหนึ่ง

การนั่งในวงกับเพื่อนที่สูบ ถือเป็นด่านทดสอบที่หินยิ่งกว่าด่านอื่นๆ และเป็นด่านที่ผมต้องใช้ความอดทนกับมัน ต้องทำให้แข็งพอ ยิ่งผมดื่มเหล้าเข้าไปด้วยแล้ว โอกาสที่จะพลาดท่ามีสูงยิ่ง แต่ผมก็ผ่านมาได้หลายวง หลายคำ นั่งดื่มกิน มอง

ดูพวกเขาพ่นควันผ่านจมูกไปมานแล้วมานเล่า วันแล้ววันเล่า จากกลิ่นที่เคยหอมจนยากจะยับยั้งใจ กลายมาเป็นกลิ่นเหม็นที่ผมได้กลิ่นแล้วอยากจะปิดจมูกตัวเอง

สองเดือนผ่านไป ผมมั่นใจว่าผมเลิกบุหรี่ได้อย่างเด็ดขาด และเพื่อนก็คงแปลกใจด้วยเช่นกัน เพราะขนาดผมเล่าให้พวกเพื่อนฟังว่า ผมออกไปวิ่งทุกเช้า บางคนหัวเราะ บางคนยิ้มหยัน บางคนถึงกับถามว่าสมอมผมปกติดีหรืออยู่เปล่า

“ไปวิ่งเนี่ยนะ”

เสียงหัวเราะฮาๆ ของพวกเขาทำให้ผมรู้สึกอับอาย ผมจึงแก้เขินด้วยการยกมือขึ้นลูบหัวตัวเอง รู้สึกว่าตัวเองทำพลาดที่ไปเล่าเรื่องนี้ให้พวกเขาฟัง

“แล้ววิ่งได้กี่รอบ”

เพื่อนคนหนึ่งเอ่ยปากถาม ผมลืมตัวเลขเล่าให้พวกเขาฟังว่าห้ารอบสนาม และน่าจะประมาณสามกิโลเมตร ผมประมาณโดยคร่าวๆ ว่าหนึ่งรอบสนามน่าจะได้สักหกหรือเจ็ด

“เฮ้ย ไม่ถึงหรอก หนึ่งรอบสนามของกินน่าจะแค่สี่ร้อยเมตรเท่านั้นแหละ อาจจะสามารถห้าสิบด้วยซ้ำไป สนามฟุตบอลจริงๆ เค้ายังไม่ถึงเลย”

คำพูดของเพื่อนทำให้ผมรู้สึกเป็นกังวล แล้วนึกถึงสนามที่ผมวิ่งทุกเช้า กว่าจะได้หนึ่งรอบเล่นเอาผมเหนื่อย วันแรกผมนับรอบ วันต่อมาผมนับก้าวด้วยซ้ำไป หากไม่ถึงสามกิโลเมตรอย่างที่เพื่อนว่า แสดงว่าตลอดเวลาที่ผ่านมา ผมภูมิใจกับสามกิโลเมตรเทียมๆ ของตัวเองมาตลอด

“อย่างมากแกก็วิ่งได้สองกิโลเมตรเท่านั้นแหละ”

เพื่อนผมคนหนึ่งพูดขึ้น แล้วยกเบียร์ขึ้นจิบ ท่าทางและรอยยิ้มที่พวกเขามองมาทำให้ผมรู้สึกว่าตัวเองเป็นเด็กที่ไม่มีความรู้เรื่องการนับระยะทางเลยแม้แต่น้อย

ผมลืมไปแล้วว่าวิ่งได้กี่รอบสนาม เหงื่อที่ไหลโชกหน้ารู้สึกเย็นขึ้นที่หลัง ปลิ้นองแข็งเกร็ง รู้สึกมีความสุขที่ได้ต่อสู้กับตัวเองทีละก้าว ไม่จذب แต่ผ่อนคลายเป็นทีละก้าวๆ เพียงแต่พยายามก้าวฝ่าข้ามเส้นเหนื่อยล้าของตัวเอง

น้ำหนักของผมลดลงไปห้ากิโลกรัม หน้าท้องแบนราบไม่เหนื่อยหอบ รู้สึกถึงขุมพลังที่ตัวเองมี พลังมันพวยพุ่ง ส่งผลให้การทำงานเริ่มดีขึ้น สมาธิจดจ่อกับการงาน คิดสร้างสรรค์เรื่องใหม่ๆ ได้มากขึ้น

“อย่างมากแกก็วิ่งไม่เกินสามกิโลหรอก”

คำพูดของผู้ชายหัวล้าน พุงกะทิอ้วนกลม นั่งยกเบียร์ขึ้นดื่มอึกๆ หลังจากพูดจบ ค่อยๆ ผุดขึ้นมาในความคิดของผมเสมอ ในขณะที่ยังคงวิ่งไปข้างหน้า แล้วผมยิ้มกับตัวเอง โดยไม่สนใจแล้วว่าวิ่งได้กี่รอบ

อาชีพชุมชน

ทอง นก.

“พอเพียง” อย่าง ประเสริฐ

เยื้องบ้านเทอเลอ หมู่ 5 ต.โนนค้อ อ.โนนคูณ จ.ศรีสะเกษ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือราวร้อยกว่าเมตร จะพบบ้านเลขที่ 9 หมู่ 5 บนที่ดินราว 6 ไร่เศษ ของ **ประเสริฐ พิทักษ์** อายุ 51 ปี สร้างกระท่อมอยู่กับดิน ยกเตียงตั้งขึ้นเป็นที่นอน พื้นดินไม่ได้ลาดเทปูน มีโต๊ะไม้รับแขกและแบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นเรือนครัว ถัดจากนั้นก็จะเป็นคอกวัวขนาดที่วัวหนึ่งตัวของเขาจะอยู่ได้ และโรงสีข้าวขนาดเล็ก

ประเสริฐ ยึดมั่นในวิถีเกษตรพอเพียง “ตามรอยพ่อ” (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว) เขาแบ่งพื้นที่นาออกมากครั้งหนึ่ง พื้นที่ 3 ไร่ แล้วขุดสระน้ำขนาดเล็กสี่สระเพื่อใช้น้ำและเลี้ยงปลา เขากั้นตาข่ายไว้ด้านข้างของสระ เพื่อเลี้ยงเป็ด ห่านและไก่พันธุ์ไข่ ส่วนขอบสระที่เหลือเป็นพื้นที่ปลูกข้าว ตะไคร้ ส่วนพื้นที่ที่เหลือจากขุดสระเขาปลูกพืชผักสวนครัวนับแต่ พริก มะเขือ มะเขือเทศ ค่ะน้า ผักกาด กะหล่ำปลี ผักชีฝรั่ง ผักชีจีน หอม สะระแหน่ ผักขมแฉง (อืออม) มะนาว ไปจนถึงถั่วฝักยาว ในกระถางวางรายนต์และท่อซีเมนต์ เพราะดูแลง่าย วัชพืชไม่รบกวน ปุ๋ยและน้ำไม่ไหลไปที่อื่น และเก็บความชุ่มชื้นได้นาน ส่วนมะพร้าว แคน มะละกอ กล้าย พุทรา และพืชยืนต้นอื่นๆ เขาปลูกลงดิน นอกจากนี้เขายังทำนาบัวอีกด้วย ส่วนพื้นที่อีก 3 ไร่เศษเป็นพื้นที่สำหรับปลูกข้าวไว้กิน

ประเสริฐ เล่าว่า เริ่มทำเมื่อปี 2552 เพราะชอบ แต่ก็ทำนาก็ปลูกตามจอมปลวกจึงพอได้กินเท่านั้น หลังจากนั้นในปี 2549 มีการณรงค์เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง จึงสนใจและเริ่มลงมือทำในหมู่บ้าน เขาใช้ปีที่ไม่ทำเป็นแปลงบนพื้นดิน ทำกินไม่ต้องซื้อ ปลูกตะไคร้ ข่า พริก หอม หอมเป (ผักชีฝรั่ง) และอื่นๆ ทำแล้วมีเพื่อนบ้านมากินด้วย แต่มีปัญหาไก่ นกมารบกวน จึงออกมาทำที่นา ทำแล้วรู้สึกมีแต่ผัก ไม่มีกับ จึงขุดสระเลี้ยงปลา ตอนนั้นโครงการเงินล้านออกมารอบแรกพอดี จึงยืมเงินมาทำ ซื่ออุปกรณ์ กระจก ท่อ แล้วจึงขุดสระปลูกพืชเพิ่ม การปลูกมะนาวไม่ปิดกั้นท่ออย่างคนอื่น เพราะจากการสังเกตเห็นว่า พืชมันเหมือนก็เหมือนคน กินข้าวอย่างเดียวอยู่ไม่ได้ จึงต้องมีทางระบายออก จึงปลูกมะนาวโดยไม่ปิดกั้นท่อ และเกษตรกรอำเภอก็มาแนะนำหลายอย่าง มาดู แล้วเอาต้นมะนาวส่งเข้าประกวดจนได้รับรางวัล 2 ปีซ้อน

ประเสริฐ ไม่กินเหล้า ไม่ดูดบุหรี่ เขามีเมียคอยช่วยงาน ส่วนลูกสาวกำลังเรียนอยู่ชั้น ม. 3 เขามีรายได้ประมาณเดือนละ 16,000-17,000 บาท จึงไม่เดือดร้อนเรื่องข้าวราคาถูกลง เพราะเขาไม่ได้ปลูกข้าวไว้ขาย และทำนาปลอดสารเคมี

“ผมไม่มีหนี้สินลูกค้ำมาซื้อถึงที่แต่ไม่พอขาย ขายแบบพี่แบบน้อง ไม่ได้หวังกำไร ไม่เอาขึ้นตาชั่ง ครั้นจะให้กินฟรีกินาเกลียด มาซื้อก็ขาย มาขอก็ให้ เพราะพอหลงสอนว่า คนไทยต้องมีน้ำใจ”

นี่คือเกษตรกรยุคสมัยท่ามกลางฝุ่นละอองจากสารเคมี และเขาเชื่อว่า ถ้าลงมือทำจริง แม้ไม่รวยก็ไม่จน ชีวิตตนเองปลอดภัย ชีวิตคนอื่นปลอดภัย...

รายงานพิเศษ

ภัชราพร ดรองจิต

นักประชาสัมพันธ์ ช่างภาพ อว. ศรีสะเกษ

เทศกาลแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ณ วัดปราสาทเยอ

เมื่อช่วงค่ำวันพุธที่ 20 มกราคม 2559 ที่ผ่านมา ณ วัดปราสาทเยอเหนือ (วัดหลวงปทุม) ต.ปราสาทเยอ อ.ไพรบึง จ.ศรีสะเกษ นายมรธาธิร์ รักชาติเจริญ รอง ผวจ.ศรีสะเกษ เป็นประธานในการต้อนรับและเปิดงานเทศกาลการแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านนานาชาติ ครั้งที่ 11 (The 11th Surin International Folklore Festival) 11th SIFFS โดยมี ดร.อัครเดช สุพรรณผ่าย รองอธิการบดีฝ่ายกิจการสภาม.ราชภัฏสุรินทร์ กล่าวรายงานวัตถุประสงค์ในการจัดงาน

นอกจากนี้ยังมี นายวิสุทธิชาติ ปัญญาทรงรุจิ ประธานสภา อว.ศรีสะเกษ นายสุพร ไชบุรณการ นายอำเภอไพรบึง นางสุภัทรา อุโลก นายก อบต.ปราสาทเยอ หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน จ.สุรินทร์และ จ.ศรีสะเกษ เข้าร่วมงานในครั้งนี้ด้วย พร้อมทั้งพี่น้องประชาชนชาว อ.ไพรบึง และ อ.ต่างๆ ใน จ.ศรีสะเกษ รวมไปถึงคณะนักแสดงและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จำนวนกว่า 2 พันคน เข้าร่วมงาน

การจัดงานเทศกาลการแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านนานาชาติ ครั้งที่ 11 นี้ ม.ราชภัฏสุรินทร์ ร่วมกับ อ.ไพรบึงและ อบต.ปราสาทเยอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดขึ้น โดยรองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉราภาภรณ์ รักษาการแทนอธิการบดี ม.ราชภัฏสุรินทร์ ได้จัดให้มีงานดังกล่าวอย่างต่อเนื่องมาเป็นครั้งที่ 11 ในปี 2559 นี้ จัดขึ้นระหว่างวันที่ 15-24 มกราคม 2559 ได้เชิญนักแสดงและศิลปินจากนานาชาติมาแสดงและ

แลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ณ อ.ไพรบึง จ.สะเกษ จำนวน 12 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย บังคลาเทศ กัมพูชา จีน อียิปต์ อินเดีย อินโดนีเซีย เมียนมาร์ โปแลนด์ รัสเซีย เกาหลีใต้ ศรีลังกา

ทั้งนี้เพื่อสร้างเครือข่ายทางวัฒนธรรมนานาชาติ โดยอาศัย ศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ เป็นสายเชื่อมสัมพันธ์จากคนทั่วโลก และยังเป็น การนำการแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของประเทศไทยให้ทั่วโลกได้รู้จัก ตลอดจนเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยใน จ.สุรินทร์ จ.ศรีสะเกษ ที่มีศิลปวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นแต่ละภูมิภาคแตกต่างกัน มีความหลากหลายอันเนื่องมาจากภูมิประเทศ ภูมิอากาศ วิถีการดำรงชีวิต ภาษา และขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกัน ทำให้งานศิลปกรรมที่ได้รับการสร้างสรรค์ขึ้นในแต่ละพื้นที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ไม่ว่าจะเป็นงานด้านทัศนศิลป์ ดริยางคศิลป์ นาฏศิลป์ หรือศิลปะการแสดงต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งศิลปะการแสดงพื้นบ้าน รวมทั้ง

นานาชาติ ครั้งที่ 11

การนำเสนอการแสดงแบบผ่านานาชาติ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการแต่งกายแฟชั่นผ้าขนรับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์จึงได้จัดให้มีการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมดังกล่าวขึ้น และกระจายการแสดงไปยังหลายเวทีในต่างอำเภอของหลายจังหวัดอีกด้วย

ก่อนหน้านั้นในภาคบ่ายของวันเดียวกัน ณ บริเวณลานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมวัดปราสาทเขื่อนเหนือ นักแสดงจากนานาชาติได้รับชมการแสดงวิถีวัฒนธรรมและประเพณีของชนเผ่าเยอ ซึ่งเป็นชนเผ่าหนึ่งในสี่เผ่าของจังหวัดศรีสะเกษ (ส่วย เขมร ลาว เยอ) โดยมีนายวิทยา วิรารัตน์ ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดศรีสะเกษ คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดศรีสะเกษ นายทิวา รุ่งแก้ว ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถื่น พร้อมผู้มีเกียรติร่วมต้อนรับและชมการแสดงอย่างคับคั่งและสนุกสนาน

รอบรู้ อบจ. ฝ่ายประชาสัมพันธ์

อบจ. อบรมความรู้ รณรงค์ ยุติความรุนแรง ต่อเด็ก สตรีและคนในครอบครัว

วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2559 นายวิเชียร ธิระเลิศพานิชย์ รองนายก อบจ. ศรีสะเกษ ได้รับมอบหมายจาก นายวิชิต ไตรสรณกุล นายก อบจ. ศรีสะเกษ เป็นประธานเปิด "โครงการอบรมให้ความรู้ และรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและบุคคลในครอบครัว จ. ศรีสะเกษ ประจำปีงบประมาณ 2559 ระหว่างวันที่ 4-5 กุมภาพันธ์ 2559 ณ ห้องประชุมศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ. ภูสิงห์ จ. ศรีสะเกษ โดยมี นายอนุวัฒน์ ธรรมพร สมาชิกสภา อบจ. ศรีสะเกษ เขต อ. ภูสิงห์ นายชูชาติ นิลวันดี หัวหน้าฝ่ายพัฒนาสังคม และผู้เข้ารับการอบรมจำนวนมากร่วมให้การต้อนรับ

การอบรมออกเป็น 2 รุ่น รุ่นละ 200 คน กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มพ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็ก สมาชิกในครอบครัว ประชาชนทั่วไป และกลุ่มสตรีในพื้นที่ จ. ศรีสะเกษ โดยนำร่องในพื้นที่ อ. ภูสิงห์ ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ในเรื่องกฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550

นอกจากนี้ยังมีการเสวนาเรื่อง สถานการณ์ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัว จ. ศรีสะเกษ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สถานการณ์ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัว และแนวทางการเฝ้าระวัง การป้องกันและการแก้ปัญหาในท้องถิ่นชุมชนร่วมกัน ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์ผู้เข้าร่วมเสวนาจากหน่วยงานราชการในพื้นที่

พิธีพระราชทาน ถุงยังชีพ แก่ผู้ยากไร้และด้อยรอน ชาว จ. ศรีสะเกษ

วันที่ 28 มกราคม 2559 ณ หอประชุมโรงเรียนราชโศภิต อำเภอราชโศภิต จังหวัดศรีสะเกษ นายวิชิต ไตรสรณกุล นายก อบจ.ศรีสะเกษ มอบหมายให้ นายพนพล ชำนาญคำ ปลัด อบจ. ศรีสะเกษ นำข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสังกัดเข้าร่วมใน พิธีพระราชทานความช่วยเหลือ ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานความช่วยเหลือแก่ราษฎรที่ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายฎีกาและราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนในพื้นที่อำเภอราชโศภิต จำนวน 600 ราย โดยได้พระราชทานทุนประกอบอาชีพ ทุนสนับสนุนเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ทุนสนับสนุนการดำรงชีพ (อาชีพด้านเกษตรกรรม) และสิ่งของพระราชทาน พร้อมทั้งมีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่จากโรงพยาบาลรามธิบดี ตรวจสุขภาพและรักษาโรค รวมทั้งให้บริการด้านทันตกรรม และให้คำแนะนำด้านกายภาพบำบัด นอกจากนี้ยังมีหน่วยบริการให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมายจากสำนักงานอัยการสูงสุด ที่มาเผยแพร่ความรู้และรับเรื่องราวเรียนจากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยมี พลอากาศเอกชลิต พุกผาสุข องคมนตรี เป็นประธานมอบถุงยังชีพพระราชทานให้กับชาว จ. ศรีสะเกษ

รอบรู้ อบจ.

นายก อบจ. มอบรางวัลแสดง

คณะนักกีฬา-

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2559 เวลา นายวิชิต ไตรสรณกุล นายก อบจ. ศรีสะเกษ มอบรางวัลแสดงความยินดีพร้อมมอบโอวาทให้กับ คณะนักกีฬา-นักรักบี้ อบจ. ศรีสะเกษทุกคน ที่ได้รับรางวัลจาก การแข่งขันกีฬานักเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 33 ประจำปีการศึกษา 2558 "กรุงเทพฯ เกมส์ 2558" ระหว่างวันที่ 11-21 มกราคม 2559 ที่ผ่าน

มา ร่วมด้วย นายอภิศักดิ์ แซ่จิ่ง รองนายก อบจ. ศรีสะเกษ นายนิรันดร์ ชูลิทธิ ผอ. กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คณะผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ในสังกัด ที่ต่างตบเท้าเข้าร่วมแสดงความชื่นชมและยินดีกับน้องๆ คนเก่ง ในงานเลี้ยงแสดงความยินดี ณ ศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อบจ. ศรีสะเกษ

ความยินดี

-นักกรีฑา อบจ. ศรีสะเกษ

ประชุมเตรียมจัดงาน เทศกาลดอกคำءวนบาน สืบสานประเพณีสีเผ่าไทยศรีสะเกษ

เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2559 เวลา 14.30 น. ณ ห้องประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ นายยุทธนา วิริยะกิตติ ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ ประธานในการประชุมร่วมกับรองผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ โดยมี นายวิชิต ไตรสรณกุล นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ พร้อมด้วยรองนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ และหัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดศรีสะเกษ ประชุมการจัดงานเทศกาลดอกคำءวนบาน สืบสานประเพณีสีเผ่าไทยศรีสะเกษ ประจำปี 2559

ในการจัดงานในปี 2559 นี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ได้รับมอบหมายจากจังหวัดศรีสะเกษ ให้เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดงานฯ และในปีนี้ได้กำหนดจัดงานระหว่างวันที่ 11-13 มีนาคม 2559 ณ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ศรีสะเกษ

รอบรู้ อบจ.

อบจ. ศรีสะเกษ ห่วง ไข้เลือดออกกระบาด มอบทรายอะเบท ให้สาธารณสุขแจกประชาชน

เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2559 ที่ผ่านมา สำนักงาน อบจ. ศรีสะเกษ นำโดย นายวิจิต ไตรสรณกุล นายก อบจ. ศรีสะเกษ นายวิเชียร ภิระเลิศพานิชย์ รองนายก อบจ. ศรีสะเกษ นายนพดล ชำนาญคำ ปลัด อบจ. ศรีสะเกษ ได้มอบทรายที่มีฟอส มูลค่า 500,000.-บาท ให้แก่นายธีระพงษ์ แก้วกมล รักษาการในตำแหน่ง นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน) สำนักงานสาธารณสุข จ. ศรีสะเกษ เพื่อนำไปแจกจ่ายให้กับ จ.นท. สาธารณสุข อสม. ทั้ง 22 อำเภอใน จ. ศรีสะเกษ เป็นการลดความชุกของลูกน้ำยุงลายในครัวเรือน แกะไขและลดปัญหาการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออกของจังหวัดศรีสะเกษให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากปัจจุบันพบว่า มีการระบาดของโรคไข้เลือดออกในหลายพื้นที่ของ จ. ศรีสะเกษ สาเหตุเกิดจากยุงลาย ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการควบคุมโรคไข้เลือดออกมิให้เกิดการแพร่ระบาด ทาง อบจ. ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ ของการระบาดของโรคไข้เลือดออก จึงได้ มอบทรายที่มีฟอส หรือ ทรายอะเบท ให้กับสำนักงานสาธารณสุข จ. ศรีสะเกษ เพื่อนำไปมอบให้ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอและ อสม. ทั้ง 22 อำเภอในทุกตำบล หมู่บ้านของจังหวัดศรีสะเกษ โดยนำไปใส่ภาชนะเก็บน้ำบางชนิดที่ไม่สามารถปิดได้ ซึ่งจำเป็นต้องใช้สารเคมีในการกำจัดลูกน้ำยุงลายและควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เนื่องจากทรายที่มีฟอส 1 % สามารถควบคุมไม่ให้เกิดลูกน้ำได้ จึงได้นำมามอบให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษเพื่อนำไปแจกจ่ายให้กับครัวเรือน เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดไข้เลือดออกกระบาดเพิ่มมากขึ้นดังกล่าว

สตรี

อบจ. ศรีสะเกษ

ร่วมใจ

“เลิกนุ่งสั้น หันมานุ่งขึ้น”

คณะกรรมการหรือ จัดระเบียบร้านค้า ชุมชน เมืองใหม่-ช่องสง่างา

เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2559 ที่ผ่านมา ณ ห้องประชุม สถานีขนส่งผู้โดยสารเมืองใหม่ช่องสง่างา ชั้น 2 อ. ภูสิงห์ จ. ศรีสะเกษ พลเอกวราพันธ์ วรศักดิ์โยธิน ที่ปรึกษานายก อบจ. ศรีสะเกษ ได้รับมอบหมายจาก นายวิชาติ ไตรสรณกุล นายก อบจ. ศรีสะเกษ เป็นประธาน การประชุมคณะกรรมการด้านการจัดระเบียบร้านค้าชุมชน

การมีส่วนร่วมในการประชุม ครั้งที่ 4 ปี 2559 มี นายพรชัย มณีนิล ที่ปรึกษานายก อบจ.ศรีสะเกษ นายอดิศักดิ์ ทองจันทร์แก้ว รองปลัด อบจ.ศรีสะเกษ นางสาวอุรลักษ์ณัฏ เสนา หัวหน้าฝ่ายนิติการและการพาณิชย์ นายถวิล รุ่งเรือง หัวหน้าฝ่ายเครื่องจักรกล นายอาคม ความวัลย์ หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ รวมถึงคณะทำงาน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องส่วนต่างๆ เข้าร่วมการประชุมเพื่อปรึกษาหารือและร่วมวางแผนบริหารจัดการเมืองใหม่ช่องสง่างา

รวบรวั อบจ.

รวมพลัง เยาวชนคนรุ่นใหม่ รวมใจลดปัจจัยเสี่ยง

เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2559 นายมานะพันธ์ อังคสกุลเกียรติ รองนายก อบจ. ศรีสะเกษ ได้รับมอบหมายจาก นายวิชาติ ไตรสรณกุล นายก อบจ. ศรีสะเกษ เป็นประธานเปิด "โครงการบูรณาการอบรมให้ความรู้ตาม พรบ. ความคุ้มครองดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ประจำปี 2559" ณ ห้องประชุมศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อบจ. ศรีสะเกษ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายประกอบด้วย สมาพันธ์เด็กและเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ เครือข่ายยุวทัศน์ กรุงเทพฯ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สภาดึกและเยาวชนแห่งประเทศไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประชาคมงดเหล้าจังหวัดศรีสะเกษ จัดทำโครงการบูรณาการอบรมฯ ขึ้น

กลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 150 คน เพื่อเสริมสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ คือ หยุดการเพิ่มนักดื่มหน้าใหม่ ลดจำนวนสิ่งห้อมคั่วในวัยรุ่น และป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น และการสร้างความรักอย่างสร้างสรรค์ในช่วงบรรยากาศของวันวาเลนไทน์ ซึ่งมีกิจกรรม วงเสวนาชวนคิดชวนคุยและฉายภาพยนตร์สั้น เรื่อง "สะท้อนปัญหาวัยรุ่น" นอกจากนี้ยังมีนิทรรศการให้ความรู้ผ่านกิจกรรมการแสดงของเด็กและเยาวชน

ท่องเที่ยว แดนตำนาน..

ประจวบ จันทรมัน

ผศ.กมลทิพย์กษัยการเมืองและการปกครอง มสท.ศรีสะเกษ

ศรีพุกเทพศวร ถึง ตำนานไล่จับช้าง

ช่องว่างทางความคิด ประวัติศาสตร์การสร้างศรีสะเกษ

ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ของทุกปี ดอกลำดวน ซึ่งเป็นดอกไม้ประจำจังหวัดของนครศรีสะเกษจะบานเพื่อทบทวนความรู้สึกรักของนครศรีสะเกษว่า กำลังจะมีงานแสดงแสงสี-เสียง ประวัติศาสตร์ของเมืองศรีสะเกษ หรือการแสดงศรีพุกเทพศวร ณ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ จ.ศรีสะเกษ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ เป็นการแสดงเรื่องเล่าตำนานการสร้างปราสาทสระกำแพงใหญ่ (พ.ศ.1585) มรดกเชิงสัญลักษณ์ของชาติพันธุ์ขอมที่สร้างเพื่อแสดงถึงความยิ่งใหญ่ ทั้งด้านความเชื่อ-ศาสนาและการสงคราม โดยภาพรวมทั้งการแสดงพยายามสื่อให้เห็นว่านี่คือ ประวัติศาสตร์ของนครศรีสะเกษ

เมื่อถึงฤดูดอกลำดวนส่งกลิ่นหอมครั่งใด จะเกิดการปะทะสังสรรค์ทางความคิดของหลายกลุ่มคน ทั้งนักวิชาการ ครู อาจารย์ นักปราชญ์ ผู้รู้ รวมทั้งประชาชนทั่วไป ว่าการแสดงศรีพุกเทพศวรเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์เมืองศรีสะเกษหรือไม่ ทำไมต้องนำเรื่องการสร้างปราสาทสระกำแพงมาเป็นเครื่องมือในการอธิบายประวัติศาสตร์ของนครศรีสะเกษ แล้วตำนานการไล่จับช้างของชนชาติที่เรียกตัวเองว่า กูย ที่จับช้างได้จนมีความดีความชอบ และได้ปกครองพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ในอดีต จนกลายเป็นสถานที่ตั้งเมืองแห่ง ปราสาทขอม ชื่อจังหวัด

ศรีสะเกษขึ้นในปัจจุบัน ทำไมจึงมีบทบาทไม่มากนักกับคำว่า ผู้สร้างเมืองศรีสะเกษ เมื่อเกิด คำถามเหล่านี้ ทุกฤดูดอกลำดวนบานจึงมีสีสันของข้อมูล องค์ความรู้ในเรื่องนี้ออกสู่สาธารณะมากมาย ซึ่งเป็นการดีต่อแวดวงวิชาการ โดยเฉพาะในเนื้อหาของคำว่า เมืองศรีสะเกษ

หาก แยกคำว่าประวัติศาสตร์ออกเป็น ประวัติศาสตร์ทางภูมิเนเวศและประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมการสร้างบ้านแปงเมือง จะพบว่าศรีพุกเทพศวรกับการสร้างปราสาทสระกำแพงใหญ่คือ ประวัติศาสตร์ทางภูมิเนเวศในอดีตของพื้นที่ก่อนตั้งเมืองศรีสะเกษ และ การไล่จับช้างของชนชาติที่เรียกตัวเองว่า กูย ที่จับช้างได้จนได้ความดีความชอบ ได้แต่งตั้งสถาปนาบรรดาศักดิ์ ได้ปกครองพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ในอดีตและกลายเป็นสถานที่ตั้งเมืองแห่ง ปราสาทขอม ชื่อจังหวัดศรีสะเกษขึ้นเป็นประวัติศาสตร์การสร้างบ้านแปงเมืองของนครศรีสะเกษ

หาก เชื่อมโยงประวัติศาสตร์ของทั้งสองส่วนเข้าด้วยกันจะพบว่า ทั้งสองคือ คำว่าศรีสะเกษ เพียงแต่ประวัติการสร้างปราสาทหินอธิบายถึงบริเวณภูมิเนเวศที่เมืองศรีสะเกษ เคยตั้งอยู่ และไล่จับช้างคือ ประวัติศาสตร์เริ่มต้นสร้างบ้านแปงเมือง

แต่ ทำไม จังหวัดศรีสะเกษถึงใช้ ศรีพุกเทพศวรกับการสร้างปราสาทสระกำแพงใหญ่ เป็นเครื่องมือในการอธิบายประวัติศาสตร์ของนครศรีสะเกษ สิ่งนี้เกิดขึ้นเพราะ การส่งเสริมการท่องเที่ยว ที่ต้องการให้เกิดภาพวัฒนธรรมแห่งเมืองปราสาทขอม ซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจในระดับประเทศได้มากกว่า มีกลุ่มชนชาติที่เรียกตัวเองว่า กูย ไล่จับช้างและได้ความดีความชอบ จนได้สร้างบ้านแปงเมืองเป็นของตนเอง อย่างไรก็ตามประวัติศาสตร์ขอมมีคุณค่าเสมอ โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกันทั้งทางภูมิเนเวศและภูมิวัฒนธรรมดัง เช่น ศรีพุกเทพศวร กับ ตำนานไล่จับช้าง เพียงแต่ลูกหลานในปัจจุบันจะทำความเข้าใจและมุ่งที่จะสร้างให้เกิดคุณค่า ร่วมกันได้อย่างไร และที่สำคัญอย่าเน้นการค้า ธุรกิจ การท่องเที่ยวจนลืมนึกว่า มีลูกหลานของหลายชนชาติที่ภูมิใจในบรรพบุรุษของตนในการสร้างบ้านแปงเมือง แต่ยังไม่เห็นภาพที่ฉานชัดเจนให้คนศรีสะเกษเห็นว่า กลุ่มคนบรรพบุรุษเหล่านั้นเขาเป็นใคร

เทศกาลดอกกล้วยนบาน

Lamduan Flower Festival Sisaket

11-13 มี.ค. 59

ชมการแสดงแสง สี เสียง

ศรีพุกทเธศวร

ณ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ศรีสะเกษ

จัดโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

ร่วมกับ จังหวัดศรีสะเกษ มูลนิธิสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

